

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 31853594-101-762 - 2843

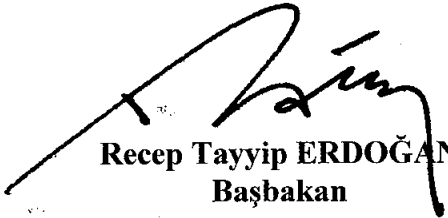
24 15 / 2013

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 6/5/2013 tarihinde kararlaştırılan "Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Adalet Avrupa Birliği Uyum			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih: 30 Mayıs 2013		E. No: 11780		
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
				
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LİĞİ
27 Mayıs 2013
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV İZİM. BAŞKANLIĞI
24 Mayıs 2013
No : 214804

GENEL GEREKÇE

Ödeme hizmetleri gün geçtikçe hayatımızda daha fazla yer tutmaktadır. Ticari hayat ve günlük yaşantı içerisinde bu kapsamda birçok faaliyet gerçekleştirilmektedir. Özellikle gelişen teknoloji ile birlikte ödemeler alanında görülen çeşitli uygulamalar sayesinde günlük hayatta gerçekleştirilen birçok ticari ve finansal işlem için nakit dışı ödeme yöntemleri kullanılmaya başlanmıştır.

Öte yandan, elektronik para olarak isimlendirilen ödeme araçlarının yaygınlaşması, bunlara ilişkin hukuksal yapının oluşturulması ihtiyacını da beraberinde getirmektedir. Elektronik paranın merkez bankalarının para politikaları ile ödeme sistemlerine etkisi yanında ekonomik istikrarın sürdürülmesi bakımından taşıdığı önem, elektronik para ihracının esaslarını ortaya koyan hukuksal düzenlemelerin yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle günümüz ihtiyaçlarına cevap verebilecek, özellikle uluslararası mevzuat ile de uyumlu düzenlemelerin gerçekleştirilmesi kaçınılmaz bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

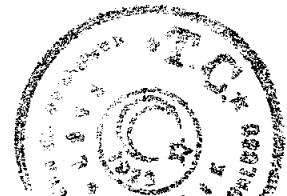
Bu kapsamda gerçekleşen işlemler ile ilgili olarak hizmeti sunanlar ile bu hizmetlerden yararlananlar arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi önem arz etmektedir. Bu alana ilişkin uluslararası mevzuat ile de uyumlu özel bir düzenleme yapılması ile gerek ödeme hizmetleri ve elektronik para gerekse de ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemleri (sistemler) alanında taraflar arasındaki ilişkilerin ve bu ilişkilerde kullanılan terimlerin tanımının yasal bir düzenlemede yer alması sağlanarak mevzuat bütünlüğüne ulaşılabilecektir. Ödeme hizmetleri çeşitli kuruluşlar tarafından sunulabilmektedir. Bu kuruluşlardan bazıları faaliyetlerini çeşitli otoritelerin gözetim ve denetimi altında sürdürürken, bazı kuruluşlar herhangi bir otoriteden izin almadan ve kontrole tabi olmadan faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ödeme hizmetleri alanında bankalar dışındaki kuruluşların sektörde faaliyet göstermesi rekabetin artması, hizmet kalitesinin yükselmesi, tüketiciler açısından maliyetlerin düşmesi ve bankacılık hizmetlerinden yararlanamayan kesimlerin bu hizmetlere daha kolay ulaşmasının sağlanarak finansal erişimin arttırılması açılarından büyük önem arz etmektedir. Ödeme hizmetlerinin temel olarak gönderenden alınan fonun alıcıya ulaştırılması prensibine dayanması nedeniyle bu tür işlemlerde sektöre olan güveni olumsuz etkileyebilecek uygulamaların önlenmesi amacıyla banka-dışı kuruluşların ödeme hizmetleri alanında işlem gerçekleştirirken faaliyetlerinin düzenlenmiş olması gerekmektedir.

Sistemlerin finansal istikrar bakımından gün geçtikçe daha fazla önem kazanması nedeniyle merkez bankalarının sistemler üzerindeki temel amacı sistemlerin güvenli ve etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak olarak karşımıza çıkmaktadır. Sistemlerin sorunsuz bir şekilde çalışmasının merkez bankaları ve finansal istikrar açısından bu denli önemli olması; bu sistemlerin artan kullanımı, sistemlerde gerçekleşen işlemlerin tutarının çok büyük miktarlara ulaşması ve sistem katılımcılarından birinin karşılaşacağı kredi veya likidite probleminin sistemler aracılığıyla diğer katılımcılara da yayılarak zincirleme bir etki doğurma ihtimali gibi sebeplerle açıklamak mümkün bulunmaktadır.

Güvenli ve etkin bir şekilde çalışan bir sistemin sağlam bir hukuksal temele ve sistemin etkin çalışmasına engel olabilecek finansal ve operasyonel risklerin kontrolünü sağlayan bir mekanizmaya sahip olması gerekmektedir.

Bu çerçevede, Uluslararası Mutabakat Bankası (Bank for International Settlements - BIS) bünyesinde sistemler konusunda faaliyet gösteren Ödeme ve Mutabakat Sistemleri Komitesi (Committee for Payment and Settlement Systems - CPSS) sistemlerin gözetimini merkez bankalarının başlıca görevlerinden biri olarak kabul etmiştir. Diğer taraftan, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun "Bankanın temel görevleri" başlıklı 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (f) alt bendinde "Türk Lirasının hacim ve tedavülünü düzenlemek, ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlemlerini ve denetimini sağlayacak

düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek” hükmü yer almaktadır. Her ne kadar söz konusu hüküm ile Bankaya ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemlerinin denetimi ve düzenlenmesi konularında genel bir yetki verilmiş olsa da çeşitli ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemleri için ilgili özel düzenlemelerde gözetim ve denetim faaliyetleri konusunda Banka dışındaki otoritelerin de görevlendirilmiş olduğu görülmektedir. Bu nedenle, Türkiye’de faaliyet gösteren tüm ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemlerinin gözetimi ve ödeme sistemleri perspektifinden düzenlenmesi konularında Bankanın yetkilerinin netleştirilmesi anılan faaliyetlerin herhangi bir ihtilafa ve soru işaretine mahal vermeden yürütülmesi açısından önem arz etmektedir.

Diğer taraftan, katılımcıların ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemlerinde gerçekleştirdikleri işlemler finansal sistem içerisindeki aktörlerin varlık akışlarının önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Bu nedenle, sistemlerde gerçekleşen işlemlerin nihai olması ve mutabakatı gerçekleşen işlemlerin hiçbir şekilde iptal edilememesinin sağlanması, katılımcıların varlık akışlarında beklenmedik önemli değişikliklerin meydana gelmesinin ve sistemik bir riskin oluşmasının önlenmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

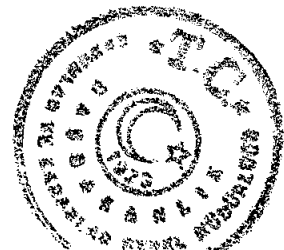
Bu doğrultuda, Tasarı ile Türkiye’de faaliyet göstermekte olan tüm sistemlerde gerçekleşen işlemlerin hukuksal zemini güçlendirilmekte, gözetim konusunda da uluslararası standartlar ve uygulamalar dikkate alınarak Banka görevlendirilmektedir.

Ayrıca, Avrupa Birliği (AB) Müktesabatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı ile AB Müktesabatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı 31/12/2008 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Buna göre; sistemler, ödeme hizmetleri ve elektronik para kuruluşları ile ilgili olarak AB müktesabatına uyum sağlamak amacıyla bahse konu 2008 yılı Türkiye Ulusal Programında Sermayenin Serbest Dolaşımı ve Mali Hizmetler Fasılları kapsamında Ödeme Sistemleri Kanununun Banka’nın sorumluluğunda hazırlanması öngörülmektedir.

Bu kapsamda, bu Kanun hazırlanırken sistemler, ödeme hizmetleri ve elektronik para hususlarında Türk mevzuatını AB müktesabatına uyumlaştırmak için 2007/64/EC sayılı Ödeme Hizmetleri Direktifi, 2009/44/EC sayılı direktif ile değişik 1998/26/EC sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemlerinde Mutabakatın Nihailiği Direktifi ve 2009/110/EC sayılı Elektronik Para Kuruluşlarının Kurulması, Faaliyetlerinin Sürdürülmesi, Denetimi Direktifi dikkate alınmıştır.

Bununla birlikte, Tasarı hazırlanırken özellikle sistemler konusunda uluslararası standartlar, uygulamalar ve düzenlemeler de dikkate alınarak uygulamada sistemlerin sorunsuz bir şekilde çalışmasına katkıda bulunacağına inanılan hususlar Kanun kapsamına alınmıştır.

Gerek AB müktesabatına uyum sağlanması, gerek sistemler, ödeme hizmetleri ve elektronik para kuruluşları alanındaki hukuki boşluğun doldurulması, gerekse de söz konusu alanların sağlıklı gelişimi, ana kavramların tanımlanması, hak ve yükümlülükler ile yaptırımların belirlenmesi gerekliliğinden hareketle bu Tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Kanunun amacı belirlenmiştir.

MADDE 2- Madde ile, Kanunun kapsamı belirlenmiştir.

MADDE 3- Kanunda öngörülen yapıların, süreçlerin, hizmetlerin, sistemlerin daha iyi anlaşılabilmesi ve terim birliğinin sağlanması için Kanun içerisinde sıklıkla geçen kavramlara ilişkin tanımlar yapılmıştır. Bu kapsamda 2007/64/EC sayılı Ödeme Hizmetleri Direktifi, 2009/44/EC sayılı Direktif ile değişik 1998/26/EC sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemlerinde Mutabakatın Nihailiği Direktifi ve 2009/110/EC sayılı Elektronik Para Kuruluşlarının Kurulması, Faaliyetlerinin Sürdürülmesi, Denetimi Direktifi ve ilgili Türk mevzuatı da dikkate alınarak alıcı, Banka, elektronik haberleşme işletmecisi, elektronik para, elektronik para kuruluşu, fon, gönderen, katılımcı, kişisel güvenlik bilgileri, kontrol, Kurul, Kurum, menkul kıymet mutabakat sistemi, merkezi karşı taraf, mutabakat, mutabakat hesabı, mutabakat kuruluşu, netleştirme, ödeme aracı, ödeme emri, ödeme hesabı, ödeme hizmeti, ödeme hizmeti kullanıcısı, ödeme hizmeti sağlayıcısı, ödeme işlemi, ödeme kuruluşu, ödeme sistemi, para havalesi, sistem, sistem işleticisi, takas, takas odası ve transfer emrine ilişkin tanımlara yer verilmiştir.

MADDE 4- Sistemlerin arz ettiği önem dikkate alındığında sistemlerin günlük işleyişinden ve sistemler için yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerden kimin sorumlu olduğunun ve kimlerin sistem olarak faaliyet gösterebileceğinin belirlenmesi önemli bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kapsamda, bu maddenin birinci fıkrası ile sistemin sistem işleticisi tarafından işletileceği ve Banka dışındaki kişilerin faaliyet izni almadan sistem işletemeyecekleri hükme bağlanmıştır.

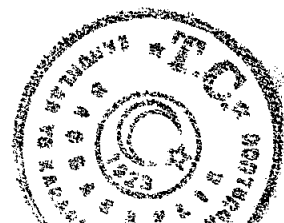
Sistemlerin finansal istikrar ve piyasalar açısından önemi dikkate alındığında, söz konusu sistemlerin işleyişine ve sisteme katılıma ilişkin kuralların açık, şeffaf ve herkesçe anlaşılır olması uluslararası kabul görmüş bir ilkedir.

Bu kapsamda bu maddenin ikinci fıkrası ile sistem işleticilerinin sistem kurallarını Bankaca hazırlanan yönetmelikte belirlenecek hususlara uygun olarak açıkça belirlemelerinin sağlanması amaçlanmıştır.

Sistemlerin sağlıklı bir şekilde çalışması, finansal sistemin etkinliğini ve verimliliğini artırmakta, dolayısıyla para politikalarının etkin uygulanabilmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Ayrıca, sistem katılımcılarından kaynaklanacak herhangi bir sorunun sistemler aracılığıyla finansal sistemin diğer bölümlerine yayılması ihtimali, sistemlerin finansal istikrar açısından önemini artırmakta olup bu kapsamda sistemlerin sorunsuz ve kesintisiz işlemesi finansal istikrardan sorumlu olan ve para politikasını uygulayan merkez bankaları için önem arz etmektedir. Bu nedenle üçüncü fıkra ile Bankanın sistemlerin sorunsuz ve kesintisiz işlemesini sağlamak üzere gerekli düzenlemeleri yapmaya yetkili olduğu düzenlenmiştir.

MADDE 5- Sistemlerin finansal istikrar ile ekonomi açısından önemi dikkate alındığında; sistem işletebilmek için belirli koşul ve standartların sağlanması gerekmektedir. Bununla birlikte, sistemlerin etkin ve verimli bir şekilde çalışmasını teminen sektörde gereğinden fazla sistem olmasının önlenmesi önemli bir husustur.

Ayrıca, mevcut durumda ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemlerine faaliyet izni veren ve bu alanda faaliyet gösterebilmeleri için lisanslama yapan ortak bir otorite bulunmamaktadır. Bu kapsamda birinci fıkra ile sistem işleticisi olarak faaliyette bulunmak için Bankadan izin alınması gerektiği düzenlenmiştir.

İkinci fıkra ile sistem işleticilerinde bulunması gereken şartlar düzenlenerek sistem işleticilerinin belirli bir standartta hizmet sunabilmesi için gerekli koşullar sayılmıştır.

14/12/2009 tarihli ve 5941 sayılı Çek Kanunu kapsamında çek takası faaliyetlerini yürüten Bankalararası Takas Odaları Merkezinin (BTOM) idari ve operasyonel tüm faaliyetleri Bankanın kontrolü altında yürütüldüğünden üçüncü fıkra ile BTOM ikinci fıkra hükümlerinden muaf tutulmuştur.

Banka tarafından faaliyet izni verilen sistem işleticisinin faaliyete başladığının ve faaliyet başladığı tarihin takibinin yapılabilmesini teminen sistem işleticisinin faaliyete başladığı tarihten itibaren on gün içerisinde Bankaya bu konuda bildirimde bulunması hususu düzenlenmiştir.

Beşinci fıkra ile sistem işleticisinin faaliyet izni ile ilgili detaylı düzenlemelerin Bankaca çıkarılan yönetmelikle düzenlenmesi hüküm altına alınmıştır.

Bankaca işletilen sistemler için sistem işleticisinin Bankanın kendisi olması ve bu maddenin Bankanın sistemlerine uygulanması durumunda Bankanın yine Bankadan faaliyet izni almasının gündeme gelecek olması nedeniyle Bankaca işletilen sistemler bu madde hükümlerinden muaf tutulmuştur.

MADDE 6- Birinci fıkra ile, faaliyet izninin verilebilmesi için Kanun kapsamında aranan koşulların, niteliklerin ve yeterliliklerin sağlanması ve Bankaca istenecek bilgi ve belgelerin eksiksiz tamamlanmasına ilaveten Bankanın söz konusu başvurunun olumlu olduğuna karar vermesinin gerektiği düzenlenmiştir. Bu kapsamda Bankaya, sistem işleticisi olabilmek için başvuruda bulunan kuruluş gerekli tüm koşulları ve belgeleri sağlasa dahi yeni bir sistem kurulmasının finansal istikrar açısından olumsuz etkilerinin olabileceğini tespit etmesi durumunda faaliyet izni vermeme yetkisi tanınmaktadır. Bununla birlikte, kamuoyunun Bankadan faaliyet izni alan sistem işleticilerini kolayca takip edebilmesini ve bu kapsamda ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemleri alanında yetkisiz faaliyetlerin önlenmesini sağlamak amacıyla Bankaya faaliyet izni verdiği sistem işleticilerini Resmi Gazetede yayımlama yükümlülüğü getirilmiştir.

İkinci fıkra ile faaliyet iznine ilişkin kararın altı ay içinde verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Böylece faaliyet izni başvuruları konusunda Bankanın takdir hakkı söz konusu süre ile sınırlandırılmış ve faaliyet iznine ilişkin verilen kararın ilgililere bildirileceği belirtilmiştir. Ayrıca kararın olumsuz olması durumunda gerekçelerinin de ilgililere iletileceği düzenlenmiştir.

MADDE 7- Kanunun 9 uncu maddesinde Bankanın hangi şartlarda faaliyet iznini geçici olarak durdurabileceği veya iptal edebileceği düzenlenirken, bu madde ile birleşme veya bölünme gibi sistem işleticisinin hukuki yapısını değiştiren işlemlerde sistem işleticisinin tüzel kişiliğinin sona ermesi, sistem işleticisinin 6102 sayılı Kanunun 529 uncu, 530 uncu ve 531 inci maddeleri uyarınca sona ermesi ve sistem işleticisinin faaliyete başladıktan sonra bir yıl içinde altı aydan uzun süreyle faaliyette bulunmamış olması durumlarında faaliyet izninin kendiliğinden sona ereceği hükme bağlanmıştır.

İkinci fıkra ile, birinci fıkrada düzenlenen durumların sistem işleticisi tarafından Bankaya bildirilmesini veya bu durumların tespitini takiben Bankanın faaliyet izninin sona erdiğini Resmi Gazetede yayımlaması düzenlenmiştir.

MADDE 8- Sistemlerin sağlıklı bir şekilde çalışması finansal sistemin etkinliğini ve verimliliğini artırmakta, dolayısıyla para politikalarının etkin uygulanabilmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Ayrıca, sistem katılımcılarından kaynaklanacak herhangi bir sorunun sistemler aracılığıyla finansal sistemin diğer bölümlerine yayılması ihtimali,

sistemlerin finansal istikrar açısından önemini artırmakta olup, sistemlerden kaynaklanması muhtemel risklerin belirlenmesi ve önlenmesinde gözetim önemli bir yer tutmaktadır.

Uluslararası uygulamalarda sistemlerin gözetimini yapma yetkisinin genel olarak merkez bankalarına verilmiş olduğu görülmektedir. Ayrıca BIS altında yer alan ve sistemler alanında uluslararası standartlar ile ilgili faaliyet gösteren CPSS'in belirlediği temel ilkeler ve bu ilkelerin uygulanmasında merkez bankalarının sorumluluklarının ortaya konduğu prensipler çerçevesinde de sistemlerin gözetimi merkez bankalarının sorumluluk alanında sayılmaktadır. Buna paralel olarak, Tasarı ile, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (f) alt bendinde "...ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlemlerini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek" Bankanın temel görevleri içerisinde sayılmıştır.

Bu kapsamda, uluslararası uygulamalar ve standartlar, ülkemizde faaliyet gösteren sistemlerin Banka nezdinde mutabakat hesabının bulunduğu ve sistemler ile finansal istikrar arasındaki yakın ilişki dikkate alınarak sistemlerin gözetimini yapma yetkisi Bankaya verilmiştir.

CPSS'nin "Ödeme ve Mutabakat Sistemlerinde Kullanılan Terimler Sözlüğü"nde gözetim terimi "Ödeme sistemlerinin sorunsuz işlemlerini sağlamayı ve finansal sistemi ödeme sistemi katılımcılarının kredi veya likidite sorunları ile karşılaşmaları durumunda oluşabilecek domino etkilerinden korumayı hedefleyen merkez bankası faaliyeti" şeklinde tanımlanmaktadır. Ödeme sistemi gözetimi faaliyetleri temel olarak sistemin kendisine yönelik bir faaliyet olup, tek tek katılımcıları değerlendirerek onların finansal sağlamlıklarını sağlamaya dönük bir fonksiyon değildir.

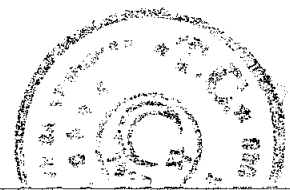
Gözetim çalışmaları temelde uluslararası uygulamalara paralel olarak sistemlerin güvenli ve verimli bir şekilde çalışmasına yönelik oluşturulan hedeflere ulaşılması amacıyla mevcut ve planlanan ödeme ve mutabakat sistemlerinin bu hedefler açısından düzenli olarak kontrol altında tutulmasını içermekte olup, ilgili otoritenin gerek görmesi durumunda yerinde denetim yapılması, sistemlerde değişiklik yapılmasının istenmesi ile yaptırım uygulanması gibi faaliyetleri de kapsamaktadır.

Gözetim faaliyetlerinin sorunsuz bir şekilde yerine getirilebilmesi için ikinci fıkra ile sistem işleticileri her türlü kayıt, bilgi ve belgeyi gizli dahi olsalar Bankaca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde Bankaya vermekle ve sistemi Bankanın gözetimine hazır hale getirmekle yükümlü kılınmıştır.

Üçüncü fıkra ile gözetim faaliyetlerinin kapsamı ve bu faaliyetler kapsamında tarafların hak ve yükümlülüklerine ilişkin detaylı hususların Bankaca çıkarılan yönetmelikle belirleneceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 9- Bu madde ile Bankanın sistemin işleyişinde tespit edebileceği ihlaller ve bu ihlallerin ağırlığına göre uygulayabileceği tedbirler düzenlenmiştir.

Bu kapsamda birinci fıkra ile sistem ile ilgili olarak Banka tarafından tespit edilebilecek hususlar faaliyet izni kapsamı dışında hareket edilmesi, Kanun ve Kanun uyarınca çıkarılmış düzenlemelere aykırı hareket edilmesi, sistemin güvenliğinin, sağlamlığının ve istikrarının tehlikeye düşürülmesi, bu Kanunun 5 inci maddesinde yer alan şartların kaybedilmesi, sistem işleticisinin Bankaca yürütülecek gözetim faaliyetleri konusunda işbirliği yapmaktan kaçınması, faaliyet izninin alınmasının ardından bu yetkinin kullanılmasına bir yıl içerisinde başlanmaması, sistem işleticisinin sistem işletme yetkisinden açıkça feragat ettiğini veya sistem faaliyetlerini durdurduğunu Bankaya bildirmesi, faaliyet izninin gerçeğe aykırı beyan ve belgeyle alındığının tespit edilmesi, Kanunun 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı davranılması ve Banka tarafından sistem işleticisinin

sistemi işletmeye devam etmesinin finansal istikrarı tehdit ettiği sonucuna varılması olarak düzenlenmiştir.

İkinci fıkra ile, Bankaya sistemin işleyişinde tespit edeceği birinci fıkrada sayılan ihlallerin ağırlığına göre, sistem işleticisine ihlal sebebinin ortadan kaldırılması için makul bir süre tanıma, sistem işleticisinden mutabakatın gerçekleşmesini teminen teminat havuzu ve garanti mekanizması gibi çeşitli önlemler almasını isteme, belirlediği katılımcıların sistemden ihraç edilmesini isteme, sorun ortadan kaldırılınca kadar faaliyet iznini geçici olarak durdurma, faaliyet iznini iptal etme ve sistemde gerçekleşen işlemlerin sorunsuz ve kesintisiz bir şekilde yapılmasını sağlamak üzere son çare olarak sistem işleticisinin yönetimini geçici olarak devralma yetkileri tanınmıştır.

Sistem işleticisinin kendisi ile ilgili olarak tespit edilen eksiklikler ve bu kapsamda alınan tedbirler hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamak üzere üçüncü fıkra ile Bankaya ikinci fıkra kapsamında uygulayacağı tedbirleri gerekçeleri ile birlikte sistem işleticisine bildirme yükümlülüğü getirilmiştir.

Bankanın bu madde kapsamında sistem işleticisinin faaliyet iznini geçici olarak durdurması, iptal etmesi veya sistem işleticisinin yönetimini geçici olarak devralması durumlarında bu konuda ilgili tüm paydaşların haberdar olmasını sağlamak amacıyla üçüncü fıkrada Bankaya anılan tedbirlere ilişkin kararları Resmi Gazetede yayımlama yükümlülüğü getirilmektedir.

MADDE 10- AB müktesebatının üstlenilmesine ilişkin Türkiye Ulusal Programında yer alan Mali Hizmetler Faslı kapsamında sistemde netleştirme ve mutabakatın nihai ve geri dönülemez olmasının sağlanmasına ilişkin AB mevzuatının 2009/44/EC sayılı Direktif ile değişik 1998/26/AT sayılı Direktifine uyum sağlanması gerekmektedir. Ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemlerinin düzgün işlemesi ve sistemik riskin azaltılması amacıyla transfer emirlerinin önceden belirlenmiş bir andan sonra iptal edilememesinin sağlanması ve bunun güvence altına alınması gerekmektedir.

Bu kapsamda, birinci fıkra ile transfer emirlerinin katılımcılar veya üçüncü kişiler tarafından geri alınamayacağı anın açıkça belirlenmesi hususu düzenlenerek bu andan sonra transfer emirlerinin herhangi bir tarafça iptal edilemeyeceği düzenlenmiştir.

Sistemlerde, transfer emirlerinin sisteme giriş anı özellikle katılımcılar ve sistem işleticileri aleyhine uygulanabilecek tedbir ve kararların uygulanması açısından büyük önem arz etmektedir. İkinci fıkra ile sistem kurallarında sisteme giriş anı açıkça belirlenerek, sisteme giren ödeme emirlerinin söz konusu tedbir ve kararlardan korunmasının ne zaman başlayacağı hususunun açıkça belirlenmiş olması sağlanmaktadır.

Sistemlerin işleyişi sırasında katılımcının veya sistem işleticisinin fon veya menkul kıymet aktarımlarının askıya alınmasını, bunlara sınırlama getirilmesini veya sürekli olarak durdurulmasını da içerecek şekilde fon veya menkul kıymetleri üzerinde tasarruf etmesini engelleyen kanunlarla düzenlenmiş bir tedbir veya kararın uygulanması durumunda, sisteme girmiş olan transfer emirlerinin geriye alınmasının sebep olacağı domino etkisiyle finansal istikrarı tehdit edecek sorunların ortaya çıkması muhtemeldir. Bu kapsamda üçüncü fıkra ile söz konusu tedbir ve kararların sistem işleticisine söz konusu tedbir ve karara ilişkin tebligat yapıldığı andan sonra sisteme girecek transfer emirleri için uygulanmaya başlanacağı düzenlenmiştir.

Netleştirme prensibine göre çalışan sistemlerde gün içerisinde gerçekleşen transfer emirlerinin mutabakatı netleştirme işleminin sonucunda ortaya çıkan borç ve alacaklar üzerinden daha sonra gerçekleştirilmektedir. Bu tür sistemlerde üçüncü fıkrada yer alan tedbir veya karar sistem işleticisine tebliğ edilmeden önce sisteme girmiş işlemlerin iptal edilmesini ve bu kapsamda sistemik risk oluşmasını engellemek amacıyla sistemin netleştirme prensibine göre çalışması durumunda, üçüncü fıkrada yer alan tedbir ve karara ilişkin sistem işleticisine

tebligat yapılmadan önce sisteme girmiş transfer emirlerinin netleştirme işlemine dahil edileceği dördüncü fıkra ile hüküm altına alınmıştır.

Sistemlerin finansal istikrar ve piyasalar açısından rolü dikkate alındığında, sisteme girmiş transfer emirlerinin mutabakatının sorunsuz bir şekilde gerçekleşmesi sistemik riskin önlenmesi açısından hayati öneme sahip bulunmaktadır. Bu kapsamda, beşinci fıkra ile katılımcıların sistem içerisindeki fon ve menkul kıymetlerinin her durumda mutabakatın sağlanması amacıyla kullanılmasına öncelik verilmesi düzenlenmektedir.

BIS-CPSS gibi uluslararası kuruluşlar tarafından belirlenen standartlar içerisinde yer alan “sıfır saat kuralının (zero-hour rule) uygulanmaması” prensibi altıncı fıkra ile düzenlenmekte ve üçüncü fıkroda yer alan tedbir ve kararların katılımcının veya sistem işleticisinin sistemdeki hak ve yükümlülükleri bakımından sistem işleticisine söz konusu tedbir ve karara ilişkin tebligat yapıldığı andan itibaren sonuç doğuracağı hüküm altına alınmaktadır.

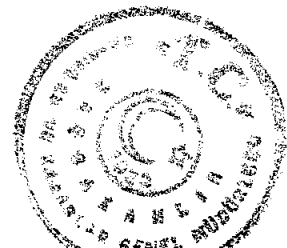
Sistemlerde mutabakatın sorunsuz gerçekleşmesini sağlamak amacıyla teminat bulundurulması yoğun olarak kullanılan bir yöntemdir. Bu kapsamda, katılımcı veya sistem işleticisine sistemdeki işlemlerin mutabakatının gerçekleşmesini teminen tahsis edilmiş teminatların üçüncü fıkroda yer alan tedbir ve kararlardan korunması gerekmektedir. Konumu gereği Banka nezdinde bulunan teminatlar birden çok amaç için kullanılabilir. Bu nedenle söz konusu koruma, sisteme özgülenmesine bakılmaksızın Bankaya tahsis edilmiş her türlü teminata uygulanır. Bu çerçevede yedinci fıkra ile, katılımcıya veya sistem işleticisine sistemle bağlantılı olarak verilen teminatlar ile Bankaya verilen teminatların teminat sahibinin sisteme ilişkin yükümlülüklerinin yerine getirilmesi için kullanılacağı ve üçüncü fıkroda yer alan tedbir ve kararların, teminat sahibinin yükümlülükleri yerine getirildikten sonra teminatların kullanılmayan kısmı için uygulanacağı düzenlenmiştir.

MADDE 11- Bu madde ile katılımcının veya sistem işleticisinin fon veya menkul kıymet aktarımlarının askıya alınmasını, bunlara sınırlama getirilmesini veya sürekli olarak durdurulmasını da içerecek şekilde fon veya menkul kıymetleri üzerinde tasarruf etmesini engelleyen kanunlarla düzenlenmiş bir tedbir veya kararın uygulanmasına ilişkin bu Kanun ile getirilen koruyucu düzenlemelerin sadece sistemik öneme sahip sistemlere uygulanmasını sağlamak amacıyla Bankaya söz konusu koruyucu hükümlerden yararlanacak sistemleri belirleme yetkisi verilmekte ve belirlediği sistemleri Resmi Gazetede kamuya duyurma yükümlülüğü getirilmektedir.

MADDE 12- Hem ticari hayatta hem de günlük yaşantı içerisinde ödeme hizmetleri kapsamında birçok faaliyet gerçekleştirilmekte ve ödeme hizmetleri gün geçtikçe hayatımızda daha fazla yer tutmaktadır. Diğer taraftan ödeme hizmetleri tanımı daha önce Türk mevzuatında yer almamıştır. Bu nedenle ödeme hizmetleri tanımına Kanun içerisinde açık ve ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir.

Ödeme işleminin gerçekleşmesi için belirli bir ödeme hesabının bulunduğu durumlarda ödeme hesabına para yatırılabilmesi, ödeme hesabından para çekilebilmesi ve bu hesapla ilgili diğer işlemlerin yapılabilmesi için ödeme hizmeti sağlayıcısı tarafından gerçekleştirilen tüm faaliyetler birinci fıkranın (a) bendi kapsamında ödeme hizmeti olarak düzenlenmiştir.

(b) bendi ile belirli bir ödeme hesabına bağlı olarak gerçekleşen ve gönderen tarafından verilmiş bir yetkiye dayanarak alıcı tarafından başlatılan her türlü doğrudan borçlandırma işlemleri, banka kartı veya kredi kartı gibi bir ödeme aracıyla yapılan ödeme işlemleri ile gönderen tarafından başlatılan para transferi işlemleri ödeme hizmetleri kapsamında sayılmıştır.

Ödeme aracıyla işlem gerçekleştirilebilmesi için söz konusu araç kullanıma hazır bir vaziyette kullanıcıya verilmeli ve istenildiği zaman ödeme işlemlerinde kullanılabilmesi için üye işyerleriyle anlaşma yapılarak gerekli altyapı oluşturulmalıdır. Bu kapsamda (c) bendi ile ödeme aracının ihraç ve kabulü ödeme hizmeti kapsamında sayılmıştır.

Kanun kapsamında gönderenin herhangi bir hesaba bağlı olmaksızın alıcıya veya alıcı adına hareket eden ödeme hizmeti sağlayıcısına fon aktarması işlemleri para havalesi olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca ülkemizde elektrik, su ve telefon gibi düzenli fatura ödemelerine aracılık eden banka dışı bazı kuruluşlar bulunmaktadır. Kanun kapsamında bu tür hizmetler de ödeme hizmeti olarak kabul edilmekte ve (c) bendi ile gönderen veya alıcı adına herhangi bir hesap açılmaksızın gönderenin, alıcıya veya alıcı adına hareket eden ödeme hizmeti sağlayıcısına fon aktarımı gerçekleştirdiği işlemler ödeme hizmeti kapsamında düzenlenmektedir.

Cep telefonu, bilgisayar ve benzeri bilişim ve elektronik haberleşme cihazlarının ödeme işlemlerindeki kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. Bu kapsamda gönderenin ödeme işlemine ilişkin onayı anılan araçlar ile verdiği ve gönderen ile alıcı taraf arasındaki fon aktarımının söz konusu araçlar aracılığıyla bilişim ve elektronik haberleşme işletmecisi üzerinden gerçekleştiği işlemler (mobil ödeme hizmeti gibi) (d) bendi ile ödeme hizmeti olarak düzenlenmiştir.

Kanun ile düzenlenen ödeme hizmetlerinin sınırlarının kesin bir şekilde çizilebilmesi amacıyla ikinci fıkra ile Kanun kapsamında ödeme hizmeti olarak değerlendirilmeyecek işlemler açıklanmıştır.

Bu noktada bilişim ve elektronik haberleşme hizmeti sunan kuruluşun alıcı ile gönderen arasındaki ödeme işleminde gönderilen fona işlemin hiçbir aşamasında sahip olmadığı ve sadece altyapı hizmeti sunduğu işlemler ödeme hizmeti kapsamında değerlendirilmemiştir.

Ödeme hizmetlerinin kapsamının geniş olması nedeniyle bu alanda ayrıntılı düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu tür ayrıntılı düzenlemelerin genel olarak yönetmelikle düzenlenmesinin tercih ediliyor olması nedeniyle üçüncü fıkrada ödeme hizmetlerine ilişkin ayrıntılı düzenlemelerin Kurumca çıkarılan yönetmelik ile belirlenmesi hususu hükme bağlanmıştır.

MADDE 13- Ödeme hizmetleri alanında faaliyet gösteren birçok kuruluş bulunmaktadır. Türk mevzuatında daha önce herhangi bir şekilde sınıflandırılmamış olan ödeme hizmeti sunan tüm kuruluşlar Kanun çerçevesinde “ödeme hizmeti sağlayıcısı” adı altında toplanmıştır.

Buna göre, birinci fıkra ile 5411 sayılı Kanun kapsamındaki bankalara ilave olarak Kanunla ihdas edilen elektronik para kuruluşları ve ödeme kuruluşları ödeme hizmeti sağlayıcısı olarak tanımlanmıştır.

Kanun kapsamında ödeme hizmeti sağlayıcısı olarak tanımlananlar ile Banka ödeme hizmeti sunabilecek olup, ikinci fıkra ile bunlar dışındaki kişilerin ödeme hizmeti sunamayacağı düzenlenmiştir.

MADDE 14- Tüketiciler başta olmak üzere ödeme hizmeti kullanıcılarını korumak amacıyla ödeme hizmeti sağlayıcılarının belirli koşul ve standartları sağlaması gerekmektedir. Ödeme hizmeti sağlayıcıları arasında yer alan bankalar ile ilgili düzenleme ve denetim faaliyetleri mevcut durumda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından etkin bir şekilde yerine getirilmektedir. Ancak, bankalar dışındaki ödeme hizmeti sağlayıcılarına ilişkin olarak herhangi bir düzenleyici ve denetleyici otorite bulunmamaktadır. Bu nedenle, birinci fıkrada, Kanun kapsamında ödeme hizmetleri alanında faaliyette bulunmak isteyen ödeme kuruluşlarının Kuruldan izin alması gerektiği ifade edilmiştir.

Birinci fıkra ile 13 üncü madde birlikte değerlendirildiğinde, bankaların Kuruldan izin almaksızın ödeme hizmeti sunmalarının mümkün olduğu görülmektedir.

İkinci fıkra ile ödeme kuruluşunda bulunması gereken şartlar düzenlenerek ödeme kuruluşunun belirli bir standartta hizmet sunabilmesi için bulundurması gereken koşullar sayılmıştır.

Ödeme kuruluşlarının gerçekleştirdikleri işlemler nedeniyle müşterileri adına bünyelerinde ödeme hesapları bulundurmaları gerekebilmektedir. Ancak söz konusu hesapların sadece ödeme işlemi ile ilgili olarak kullanılması ve diğer faaliyetler için kullanılmaması gerekmektedir. Bu kapsamda üçüncü fıkra ile ödeme kuruluşunun, ödeme hizmeti sunarken sadece ödeme işlemi için kullanılıyor olması şartıyla ödeme hesabı tutabileceği ve ödeme hizmeti sağlayıcılarının ödeme hizmeti ile ilgili olarak aldığı fonların, 5411 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesine göre mevduat veya katılım fonu veya Kanun kapsamında elektronik para olarak değerlendirilmeyeceği düzenlenmiştir.

Dördüncü fıkra ile ödeme kuruluşlarının kredi verme faaliyetinde bulunamayacağı düzenlenmiştir. Diğer taraftan, özellikle mobil ödeme hizmeti sunan ödeme kuruluşlarının işlem tutarını faturalara yansıtması gibi bazı faaliyetlerin bu fıkra nedeniyle gerçekleştirilememesinin önüne geçilmesi amacıyla ödeme hizmetleri ile ilgili olarak yürütülen faaliyetlerin kredi verme faaliyeti kapsamına girip girmediğinin Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirleneceği düzenlenmiştir.

Beşinci fıkra, Kurulun ödeme kuruluşu tarafından yapılamayacak faaliyetleri belirlemeye yetkili olduğu düzenlenmiştir.

Altıncı fıkra ile ödeme kuruluşlarına ilişkin ayrıntılı düzenlemelere Kurumca çıkarılan yönetmelikte yer verileceği belirtilmiştir. Söz konusu kuruluşlara ilişkin detay hususlarda günün koşullarına göre ortaya çıkabilecek yeni ihtiyaçlar paralelinde değişikliğe gidilerek karşılaşılan sorunlara zamanında çözüm bulmanın yönetmelikle mümkün olacağı düşünülmektedir.

MADDE 15- Birinci fıkra ile, faaliyet izninin verilebilmesi için Kanun kapsamında aranan koşulların, niteliklerin ve yeterliliklerin sağlanması ve Kurulca istenecek bilgi ve belgelerin eksiksiz tamamlanmasına ilaveten Kurulun söz konusu başvurunun olumlu olduğuna karar vermesinin gerektiği düzenlenmiştir. Bu kapsamda Kurula, ödeme kuruluşu olabilmek için başvuruda bulunan kuruluş gerekli tüm koşulları ve belgeleri sağlasa dahi ödeme kuruluşuna izin verilmesinin mali sistem ve ödemeler sektörü açısından olumsuz etkilerinin olabileceğini tespit etmesi durumunda faaliyet izni vermeme yetkisi tanınmaktadır. Bununla birlikte, kamuoyunun Kuruldan faaliyet izni alan ödeme kuruluşunu kolayca takip edebilmesini ve bu kapsamda anılan alanda yetkisiz faaliyetlerin önlenmesini sağlamak amacıyla Kurula faaliyet izni verdiği ödeme kuruluşunu Resmi Gazetede yayımlama yükümlülüğü getirilmiştir.

Bankanın finansal istikrarın sağlanması ve Türk Lirasına olan güvenin sürdürülmesi gibi görevleri çerçevesinde ödemeler alanıyla ilgisi nedeniyle ikinci fıkra Kurulca faaliyet izni verilmeden önce Bankanın görüşünün alınması hüküm altına alınmıştır.

Kanun ile ödeme kuruluşlarının ödeme hizmeti sunma dışında diğer alanlarda da faaliyet göstermesi ilkesel olarak yasaklanmamaktadır. Ancak, ödeme kuruluşunun ödeme hizmeti dışındaki faaliyetlerinin mali yapısına ve Kurumca ödeme kuruluşunun izlenmesine olumsuz etkide bulunması mümkün bulunmaktadır. Bu nedenle, üçüncü fıkra bu tür bir riskle karşılaşılabileceği durumunda Kurula ödeme kuruluşundan ödeme hizmetleri için ayrı bir kuruluş ihdas edilmesini isteme yetkisi vermektedir.

Dördüncü fıkra faaliyet iznine ilişkin kararın altı ay içinde verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Böylece faaliyet izni başvuruları konusunda Kurulun takdir hakkı söz konusu süre ile sınırlandırılmış ve faaliyet iznine ilişkin verilen kararın ilgililere bildirileceği belirtilmiştir.

Ayrıca kararın olumsuz olması durumunda gerekçelerinin de ilgililere iletileceği düzenlenmiştir.

Kurumun faaliyet izni verilen ödeme kuruluşlarının faaliyete başlamalarını takip edebilmesini sağlamak amacıyla beşinci fıkrada faaliyet izni verilen ödeme kuruluşunun faaliyete başladığı tarihten itibaren on gün içerisinde faaliyete başladığına dair Kuruma bildirimde bulunması hüküm altına alınmıştır.

MADDE 16- Bu madde ile ödeme kuruluşunun belirli koşulları sağlayamaması durumunda faaliyet izninin iptal edilebileceği hükme bağlanmıştır. Bu koşullar; iznin alınmasından itibaren bir yıl içinde faaliyete başlanılmaması, ödeme kuruluşunun bu yetkiden açıkça feragat etmesi, iznin gerçeğe aykırı beyanlarla alınmış olması, ödeme kuruluşunun Kanunun 14 üncü maddesinde belirtilen koşulları kaybettiğinin tespit edilmesi ve Kuruma Kanunun 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında gerekli bildirimlerin yapılmaması olarak sıralanmıştır. Ayrıca sistem işleticisinin herhangi bir kusuru bulunmasa dahi Kurulca ödeme kuruluşunun faaliyetlerine devam etmesinin ödemelerin güvenliğini tehdit ettiği sonucuna varılması durumunda da Kurula faaliyet iznini iptal etme yetkisi tanınmaktadır.

İkinci ve üçüncü fıkralarla faaliyet izni verilmesinde olduğu gibi faaliyet izninin iptalinde de Kurum, ilgiliye faaliyet izni iptaline ilişkin gerekçeleri bildirmekle ve söz konusu iznin iptalini kamuoyuna duyurmakla yükümlü kılınmış ve iptal kararının Resmi Gazetede yayımlanmasının ilgililere yapılacak tebligat hükmü niteliğinde olduğu düzenlenmiştir.

MADDE 17- Kanunun 16 ncı maddesinde Kurulun hangi şartlarda faaliyet iznini iptal edebileceği düzenlenirken, bu madde ile birleşme veya bölünme gibi ödeme kuruluşunun hukuki yapısını değiştiren işlemlerde ödeme kuruluşunun tüzel kişiliğinin sona ermesi, ödeme kuruluşunun 6102 sayılı Kanunun 529 uncu, 530 uncu ve 531 inci maddeleri uyarınca sona ermesi ve ödeme kuruluşunun faaliyete başladıktan sonra bir yıl içinde altı aydan uzun süreyle faaliyette bulunmamış olması durumlarında faaliyet izninin kendiliğinden sona ereceği hükme bağlanmıştır.

İkinci fıkra ile, birinci fıkrada düzenlenen durumların Kanunun 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ödeme kuruluşu tarafından Kuruma bildirilmesini veya bu durumların tespitini takiben Kurumun faaliyet izninin sona erdiğini Bankaya bildirmesi ve Resmi Gazetede yayımlanması düzenlenmiştir.

MADDE 18- Birinci fıkra ile elektronik para ihraç edebilecek kuruluşlar 5411 sayılı Kanun uyarınca faaliyet gösteren bankalar ve bu Kanun ile ilk defa ihdas edilen elektronik para kuruluşları olarak sayılmaktadır. Bu maddede sayılanların dışındaki kişilerin elektronik para ihracı faaliyetinde bulunmaları yasaklanmıştır.

Ödeme kuruluşlarını düzenleyen 14 üncü madde için öngörülen gerekçelere paralel olarak, bu Kanunla ilk defa ihdas edilen elektronik para kuruluşlarının da Kuruldan izin almalarının şart olduğu hususu ikinci fıkra ile düzenlenmiştir. Diğer taraftan, birinci ve ikinci fıkra bir bütün olarak ele alındığında bankaların Kuruldan izin almadan elektronik para ihraç edebilmelerinin mümkün olduğu görülmektedir.

Üçüncü fıkra ile elektronik para kuruluşunda bulunması gereken şartlar düzenlenerek elektronik para kuruluşunun belirli bir standartta hizmet sunabilmesi için bulundurması gereken koşullar sayılmıştır.

Elektronik para ihraç eden kuruluşun elektronik para karşılığı topladığı fonları elektronik para kullanılıncaya kadar güvenli bir şekilde himaye etmesi gerekmektedir. Bu nedenle, elektronik para ihraç eden kuruluşların sıkı bir şekilde denetlenmesi tüketiciler başta olmak üzere elektronik para kullanıcılarını korumak açısından büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede dördüncü fıkra ile, bankaların mevcut durumda sıkı bir şekilde denetleniyor

olmalarından hareketle halihazırda etkin bir denetim mekanizması olmayan elektronik para kuruluşlarının faaliyetlerini bankalar aracılığıyla yapmaları düzenlenmiştir.

Beşinci fıkra ile elektronik parayı ihraç eden kuruluşun sadece kendi mağaza ağında, sadece belirli bir mal veya hizmet gurubunun satın alınmasında veya yapılan bir anlaşma sonucunda sadece belirli bir hizmet ağında kullanılabilen ön ödemeli araçlar bu Kanun kapsamı dışında bırakılmıştır. Kanun ilke olarak genel kullanım amacı ile ihraç edilen ödeme araçlarını kapsama almayı hedeflemiştir. Bu nedenle yukarıdaki sebepler ile kapsam dışı bırakılan ödeme araçları genel kullanım amaçlı hale dönüşmeleri durumunda Kanun kapsamında değerlendirilmeye başlayacak ve izne tabi olacaklardır.

Ayrıca, Kanunun 14 üncü maddesinde ödeme kuruluşlarına ilişkin detaylı hususların yönetmelikle düzenlenmesi için öngörülen gerekçeler paralelinde altıncı fıkra ile bu maddenin uygulanmasına, elektronik para kuruluşunun kurulmasına ilişkin istenecek bilgi ve belgelere, işleyişine, sermaye ve özkaynak yapısına, şube, temsilci veya dış hizmet sağlayıcı kullanımına, kurumsal yönetim ilkelerine, iç sistemlerine, bilgi sistemleri yönetimine ve Kanun kapsamına girmeyen diğer faaliyetlerine, elektronik paranın ihraç edilmesi ve geri ödenmesine ilişkin usul ve esasların da Kanun yerine yönetmelikte düzenlenmesi hükme bağlanmıştır.

MADDE 19- Kanunun faaliyet izni başvurusunun değerlendirilmesine ilişkin 15 inci maddesi, faaliyet izninin iptaline ilişkin 16 ncı ve faaliyet izninin sona ermesine ilişkin 17 nci maddesinde ödeme kuruluşları için yer alan hükümlerin elektronik para kuruluşları için de uygulanacağı düzenlenmiştir.

MADDE 20- Birinci fıkra ile elektronik para ihraç eden kuruluşun aldığı fon kadar elektronik para ihraç etmesi zorunluluk haline getirilerek bu kuruluşların para basma konusunda tek yetkili otorite olan Bankanın yerine geçerek değer yaratmasının engellenmesi ve elektronik para ihraç eden kuruluşun topladığı fondan daha fazla yükümlülük altına girmesinin önlenerek sistem açısından risk yaratmaması amaçlanmıştır. Ayrıca elektronik para ihraç eden kuruluşun aldığı fondan ücret, masraf, komisyon ve benzeri isimler altında kesinti yapmadan elektronik para ihraç etmesi sağlanmış olmaktadır.

İkinci fıkra ile elektronik para kullanıcısının korunması amacıyla elektronik para ihraç eden tüm kuruluşların kullanıcı tarafından yatırılan fonları gecikmeksizin elektronik paraya çevirerek kullanıma hazır hale getirmesi hususu düzenlenmiştir.

Finansal sisteme olan güvenin sürdürülmesi ve tüketicinin korunması amacıyla elektronik para kuruluşunun topladığı fonların 5411 sayılı Kanunda tanımlanan bankalar nezdinde bulundurulması, bankaların ise bu fonları Banka nezdindeki hesaplarında bloke etmesi ve söz konusu uygulamaya ilişkin usul ve esasların Kurul tarafından belirlenmesi üçüncü fıkra düzenlenmiştir.

Elektronik para kuruluşunun hiçbir koşulda kredi kullandıramayacağı dördüncü fıkra ile hüküm altına alınmıştır.

Elektronik para ihraç eden kuruluşun elektronik para hamiline elektronik parayı kullanmadan elinde bulunduracağı süreye paralel olarak faiz işletmesi ve başka bir menfaat sağlaması yasaklanarak beşinci fıkra ile elektronik para karşılığı toplanan fonların mevduat gibi işlem görmesinin engellenmesi amacına katkı sağlanmaktadır.

Altıncı fıkra ile Kurulun elektronik para kuruluşu tarafından yapılamayacak diğer faaliyetleri belirlemeye yetkili olduğu düzenlenmiştir.

Elektronik para kuruluşları elektronik para ihracı karşılığında fon toplamaktadırlar. Ancak toplanan bu fonlara faiz işletilmesi, herhangi bir menfaat sağlanması ve bu fonlardan kredi verilmesi gibi faaliyetler açık bir şekilde yasaklanmıştır. Tüm bu hususlara paralel olarak yedinci fıkra elektronik para kuruluşlarının elektronik para ihracı karşılığında aldığı

fonların 5411 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesine göre mevduat veya katılım fonu olarak kabul edilmeyeceği düzenlenmiştir.

MADDE 21- Bu madde ile ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşunun kanun kapsamındaki denetiminin Kurum tarafından yapılacağı ve denetim faaliyetlerinin esasları düzenlenmiştir.

Ayrıca Kurulun, bağımsız denetimler de dahil olmak üzere ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşu ile ilgili olarak Kurumca yapılan denetimler sonucunda tespit edilen hususlarda gerekli tedbirlerin alınmasını istemeye, tedbirlerin alınması için altı ayı geçmemek üzere makul süre tanımaya, bu süre içerisinde gerekli tedbirler alınmıyca kadar ödeme kuruluşunun ve elektronik para kuruluşunun faaliyet iznini geçici olarak durdurmaya ve ilgili tedbirlerin belirlenen süre içerisinde alınmaması halinde faaliyet iznini iptal etmeye yetkili olduğu düzenlenmiştir.

Son fıkrada ise söz konusu kuruluşların denetimine ilişkin usul ve esasların uygulamada esneklik sağlanabilmesi için yönetmelikle düzenlenmesi hüküm altına alınmıştır.

MADDE 22- Birinci fıkra ile ödeme hizmetlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla ödeme kuruluşunun aldığı fonlar ile elektronik para ihracı karşılığında elektronik para kuruluşunun topladığı fonların korunmasına ilişkin usul ve esasların Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının topladıkları fonları Kurumca belirlenecek esaslara göre korumalarının sağlanması ve böylece toplanan fonlarla kullanıcıların mağdur olmasına neden olabilecek türden faaliyetler yürütülmesinin önlenmesi amaçlanmıştır.

Ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının sorunsuz bir şekilde işlemesi finansal sistem ve ekonomi açısından büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle, söz konusu kuruluşların faaliyetlerinin güvence altına alınabilmesi ve bu kuruluşların faaliyetlerinden yararlananların korunması amacıyla Kurulun belirleyeceği usul ve esaslara uygun olarak bu kuruluşlardan Banka nezdinde teminat bulundurmalarını isteyebileceği hükme bağlanmıştır.

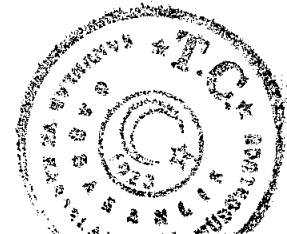
Üçüncü fıkra ile ödeme ve elektronik para kuruluşları tarafından kabul edilen fonlar ve bu fonların tutulduğu hesaplar koruma altına alınmıştır.

Sistem işleticilerinin sorunsuz bir şekilde faaliyette bulunması finansal sistemin istikrarı ve ekonomi açısından büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle, söz konusu kuruluşların faaliyetlerinin güvence altına alınabilmesi ve özellikle sistem içerisinde herhangi bir katılımcının yükümlülüğünü yerine getirememesi durumunda diğer katılımcıların ve bütün olarak da finansal sistemin bu durumdan etkilenmemesi amacıyla Bankanın belirleyeceği usul ve esaslara uygun olarak bu kuruluşlardan nezdinde teminat bulundurmalarını isteyebileceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 23- Bu maddenin birinci fıkrasında sistem işleticisi, ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşunun Kanunda belirtilen hususlarla ilgili belgeleri on yıl süresince saklaması hüküm altına alınmıştır. Avrupa Birliğinin ödeme hizmetlerine ilişkin Direktifinde beş yıl süresince saklanma öngörülmüşse de bu süre yeterli görülmemeyerek saklama süresi bu Kanunda 5411 sayılı Kanuna paralel olarak on yıl olarak benimsenmiştir.

Ayrıca, söz konusu belge ve kayıtların, güvenli ve istenildiği an erişime imkan sağlayacak şekilde yurtiçinde saklanacağı, sistem işleticisi, ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşunun faaliyetlerini yürütmeye kullandıkları bilgi sistemleri ve bunların yedeklerinin de yurtiçinde tutulacağı düzenlenmiştir.

İkinci fıkrada sistem işleticileri ve ödeme hizmeti sağlayıcılarının ödeme usulsüzlüklerinin önlenmesi, araştırılması ve ortaya çıkartılması durumlarında kişisel bilgileri,

kişisel verilerin korunmasına ilişkin gerekli tedbirleri alarak kullanabileceği hüküm altına alınmıştır.

Üçüncü fıkrada sistem işleticisi, ödeme kuruluşu veya elektronik para kuruluşu tarafından verilmiş bilgi ve belgelerin geçerliliğini etkileyebilecek değişikliklerin meydana gelmesi durumunda, söz konusu kuruluşlar ilgili otoriteleri bu konuda derhal bilgilendirmekle sorumlu tutulmuştur. Böylece anılan kuruluşlarla ilgili önemli bir değişiklik yaşanması durumunda ilgili otoritenin durumdan hemen haberdar olarak gerekli önlemleri alması yoluyla hem söz konusu kuruluşların sağlamlığının sürdürülmesi hem de sistemde meydana gelebilecek sorunların önüne geçilerek bu kuruluşların hizmetlerinden faydalanan tüketicilerin korunması amaçlanmıştır.

MADDE 24- Banka kartları ve kredi kartları ülkemizde detaylı bir şekilde düzenlenmiş olup, bu alanda uygulamaya ilişkin yerleşmiş bir mevzuat bulunmaktadır. Bu çerçevede banka kartları ve kredi kartları her ne kadar ödeme aracı kategorisinde olsa da yerleşik mevzuatın birçok alanda düzenleme ihtiyacını gideriyor olmasından hareketle birinci fıkra ile banka kartı ve kredi kartı ile ilgili olarak 5464 sayılı Kanun ile 5464 sayılı Kanun uyarınca yapılan düzenlemelerde yer alan hususlarda Kanun hükümlerin uygulanmayacağı düzenlenmiştir.

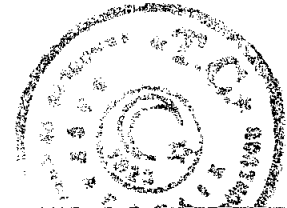
Kanun içerisinde sistemlere ilişkin önemli hükümler bulunmaktadır. Bu nedenle ikinci fıkrada banka ve kredi kartlarına ilişkin sistemlerin birinci fıkra kapsamı dışında olduğu belirtilerek banka ve kredi kartlarına ilişkin sistemlerin Kanun kapsamında olduğu düzenlenmiştir.

Bankanın her bir sistemle ilgili olarak, finansal istikrar perspektifinden tüm ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemlerinin oluşturduğu bir bütünün parçası olarak tüm sistemlerin sorunsuz bir şekilde çalışmaya devam etmesini sağlamak amacıyla lisans verme ve gözetim yapma faaliyetlerini yürütmesi amaçlanmaktadır. Sistemlerle ilgili diğer otoritelerin ise bu sistemleri kendi görev alanları çerçevesinde değerlendirip lisanslamaya devam etmesi hedeflenmekte olup, bu konuda oluşabilecek tereddütleri gidermek amacıyla üçüncü fıkra ile sistemlerle ilgili olarak SPK ile BDDK'nın bu Kanun dışındaki diğer mevzuattan kaynaklanan yetkilerinin saklı olduğu hüküm altına alınmıştır.

Dördüncü fıkra ile Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinin, Kanunun 14 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkra hükümlerine tabi olmadığı ve Kurulun, Kanun kapsamında Kurumca yapılacak denetim sonucunda Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinin Kanun kapsamındaki ödeme hizmeti sunma faaliyetlerini geçici veya süresiz olarak durdurabileceği düzenlenmiştir.

MADDE 25- Ödeme kuruluşunun, elektronik para kuruluşunun ve sistem işleticisinin ortaklık yapıları ile ilgili hususlar faaliyet izni alma aşamasında Banka tarafından dikkat edilecek hususların başında gelmektedir. Faaliyet izni alındıktan sonra söz konusu kuruluşların ortaklık yapılarında ortaya çıkabilecek önemli değişikliklerin kontrol altında tutulabilmesi amacıyla 5411 sayılı Kanuna paralel olarak bu madde ile ilgili kuruluşların pay edinim ve devirlerine ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Ayrıca, son fıkra ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların sistem işleticileri için Bankaca; ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları için ise Kurumca çıkarılan yönetmelikle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

MADDE 26- Bu madde ile ödeme ve elektronik para kuruluşları ile ilgili faaliyetlerin takibi, analizi ve sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesi amacıyla Kurum ve Banka arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, yurtiçi ve yurtdışı yetkili mercilerle denetime, bilgi paylaşımına ve diğer hususlara dair yapılacak işbirliğine ilişkin usul ve

esasların sistem işleticileri için Bankaca, ödeme ve elektronik para kuruluşları için ise Kurulca ilgili tarafların görüşü alınmak suretiyle belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

MADDE 27- Kanunda ve Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenlemelerde ve alınan kararlarda yer alan ve ayrı bir cezai yaptırım öngörülmeven hususlara aykırı davranan tüzel kişiler hakkında verilecek ceza hükme bağlanmış ve bu cezanın uygulanmasına ilişkin hususlar belirlenmiştir.

MADDE 28- Sistem işleticileri, ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının finansal istikrar ve ekonomi açısından önemi gözönüne alındığında, bu alanlarda gerekli izinler almaksızın faaliyette bulunulması sistemin güvenliği için önemli bir tehdit unsuru olarak değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda birinci fıkra ile Kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın sistem işleticisi, ödeme kuruluşu veya elektronik para kuruluşu gibi faaliyet gösteren gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri hakkında verilecek ceza hükme bağlanmıştır.

Kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın ticaret unvanları, her türlü belgeleri, ilan ve reklamları veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda sistem işleticisi, ödeme kuruluşu veya elektronik para kuruluşu gibi faaliyet gösterdiği izlenimini yaratacak söz ve deyimleri kullanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri hakkında verilecek ceza hükme bağlanmıştır.

Birinci ve ikinci fıkralar kapsamında tanımlanan suçların bir işyeri bünyesinde işlenmesi halinde verilecek ceza hükme bağlanmıştır.

Bu Kanun kapsamında verilmiş olan faaliyet izni iptal edilen sistem işleticisinin, ödeme kuruluşunun veya elektronik para kuruluşunun faaliyetine devam etmesi bu madde kapsamında değerlendirilecek bir suç olarak tanımlanmıştır.

MADDE 29- Kanun uyarınca yapılan denetim ve gözetim görevinin yerine getirilmesini engelleyen kişi hakkında uygulanacak ceza belirlenmiştir.

Kanun uyarınca yapılan denetim ve gözetim faaliyetleri kapsamında istenen bilgi ve belgeleri vermeyen kişi hakkında uygulanacak ceza belirlenmiştir.

MADDE 30- Kanun kapsamındaki sistem işleticisi, ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşunun Kanunda gösterilen merciler ile denetim ve gözetim faaliyetinde bulunan görevlilere ve mahkemelere verdikleri veya yayımladıkları belgelerdeki gerçeğe aykırı beyanlardan dolayı, bu belgeleri imzalayan kişi ve kişiler hakkında hapis ve adli para cezası öngörülmüştür.

MADDE 31- Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına uymayanlar hakkında uygulanacak ceza hükme bağlanmıştır.

Ödeme aracını kullanmaya yetkili olanlar dışındaki üçüncü kişilerin ödeme aracı ile ilgili kişisel güvenlik bilgilerine erişimlerinin engellenmesi için gerekli önlemleri almayan; ödeme aracının ve ödeme aracı ile ilgili kişisel güvenlik bilgilerinin ödeme hizmeti kullanıcısına güvenli bir şekilde ulaştırılmasını sağlamayan kuruluşların görevlileri ve işlemi yapan kişiler hakkında hapis ve adli para cezası öngörülmüştür.

Bu maddenin ikinci fıkrasında tanımlanan suçun dikkatsizlik veya tedbirsizlik veya meslekte yetersizlik nedeniyle işlenmesi durumunda, ilgili kuruluşların görevlileri ve işlemi yapan kişiler hakkında ceza hükmü getirilmiştir.

MADDE 32- Kanun kapsamındaki sistem işleticisinin, ödeme kuruluşunun ve elektronik para kuruluşunun ortakları, yönetim kurulu üyeleri, mensupları, bunlar adına

hareket eden kişiler ile görevlileri, sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri bu kuruluşlara ve müşterilerine ait sırları, görevden ayrılmış olsalar dahi, kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklamaları suç olarak tanımlanarak karşılığında uygulanacak cezalar belirlenmiştir.

Birinci fıkrada sayılan kuruluşlara ve müşterilerine ait sırları açıklayan dış hizmet sağlayıcısının çalışanları ile üçüncü kişiler hakkında da birinci fıkra hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

MADDE 33- Finansal hizmetler sektöründe yer alan kuruluşların itibarının korunması faaliyetlerinin devamı açısından büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle bu tür kuruluşların itibarlarının haksız yere zedelenmesinin önlenmesi gerekmektedir.

5187 sayılı Kanunda belirtilen araçlarla ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzeri yayın araçlarından biri vasıtasıyla; sistem işleticisinin, ödeme kuruluşunun ve elektronik para kuruluşunun itibarını kırabilecek veya şöhretine ya da servetine zarar verebilecek bir hususa kasten sebep olanlar veya bu yolla asılsız haber yayanlar hakkında uygulanacak ceza hükümleri belirlenmiştir.

MADDE 34- Kanunun 18 inci maddesinin dördüncü fıkrası ile 20 nci maddesinde yer alan hükümlere aykırı davranılması durumunda uygulanacak ceza hükümleri belirlenmiştir.

MADDE 35- Kanun kapsamındaki ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşunun işlemlerinin kayıt dışı bırakılmasından, gerçek mahiyetlerine uygun düşmeyen bir şekilde muhasebeleştirilmesinden dolayı bu belgeleri imzalayan kişi ve kişilere verilecek ceza hükme bağlanmıştır.

MADDE 36- Bu madde ile zimmet suçu 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5411 sayılı Kanuna paralel olarak düzenlenmiştir. Bu doğrultuda sistem işleticisinin, ödeme kuruluşunun ve elektronik para kuruluşunun ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri, mensupları, bunlar adına hareket eden kişiler ile görevlileri hakkında zimmet suçuna uygulanacak ceza hükümleri fiillerin ağırlığına göre belirlenmiştir.

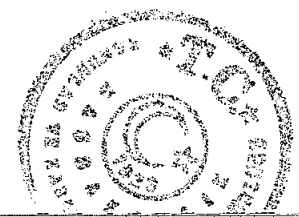
MADDE 37- Kanunun 28 inci, 29 uncu ve 31 inci maddelerinde belirtilen suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturma yapılması hususunun Banka tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlı olduğu ve söz konusu başvurunun muhakeme şartı niteliğinde olduğu hükme bağlanmıştır.

İkinci fıkra ile Kanunun 31 inci maddesinde belirtilen suçtan dolayı ilgililerin Cumhuriyet Başsavcılığına başvuru hakkının saklı olduğu düzenlenmiştir.

Üçüncü fıkra ile Kanun ve Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenlemelerde belirtilen görevlerin yerine getirilmesi sırasındaki fiilleri dolayısıyla Banka personeli hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılması Bankanın Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunması şartına bağlanmıştır. Böylelikle 1211 sayılı Kanunun 68 inci maddesinde düzenlenen muhakeme şartı bu maddede de öngörülmüştür.

MADDE 38- Her ne kadar iki terim de genellikle yetkili otoritelerin ilgili mali kuruluşların güvenli ve sağlam bir şekilde işlemlerini sağlamak için yaptıkları faaliyetleri isimlendirmekte kullanılıyor olsa da uygulamada denetim ve gözetim terimleri birbirinden farklı faaliyetleri tanımlamaktadır.

Gözetim terimi, ödeme ve mutabakat sistemleri alanında en önemli uluslararası kuruluşlardan olan ve Uluslararası Ödemeler Bankası (Bank of International Settlements-BIS) nezdinde faaliyet gösteren Ödeme ve Mutabakat Sistemleri Komitesi (Committee on Payment

and Settlement Systems-CPSS) tarafından sistemlerin güvenli ve verimli bir şekilde çalışmasına yönelik oluşturulan hedeflere ulaşılması amacıyla mevcut ve planlanan ödeme ve mutabakat sistemlerinin bu hedefler açısından düzenli olarak kontrol altında tutulması ve gerektiği durumlarda sistemlerde değişiklik yapılmasının istenmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Kanunda da gözetim kavramıyla uluslararası uygulamalara ve ödeme sistemleri literatürüne paralel olarak denetime yönelik belirli ve olaysal işlemlerden daha ziyade aralıksız gözlemleme faaliyetleri ifade edilmektedir.

Bu noktada gözetim teriminin, hükme tabi kuruluşların mali durumlarının, risk profillerinin ve mevzuata uyum düzeylerinin analiz edilmesi; izin, ruhsat, onay ve uygunluk belgesi gibi başvuruların değerlendirilmesi ve bu çerçevede sunulan belgelerin ve bilgilerin doğruluğunun tespiti ile gerekli durumlarda daha detaylı bilgi alınması amacıyla yerinde inceleme faaliyetlerini içerir genişlikte olduğunu belirtmek gerekmektedir.

Karşılaştırmalı hukuk verileri özellikle de bu konuda uluslararası temel politikaları oluşturan BIS raporları açısından inceleme yapıldığında, konuya ilişkin işleyiş bakımından merkez bankalarına yüklenen işlevin "gözetim" olduğu anlaşılmaktadır.

Mevzuat çerçevesinde ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemleri alanında Banka ile birlikte başka otoritelerin de çeşitli yetkilerinin olduğu düşünüldüğünde, bu alanda ilgili otoritelerin yetkilerinin sınırlarının çizilmesi amacıyla bu madde metni Kanuna eklenmiştir.

Bu çerçevede birinci ve ikinci fıkra ile Bankanın ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemleri ile takas odalarına ilişkin olarak 1211 sayılı Kanundan gelen yetkilerinde deregülasyon yapılarak söz konusu yetkilerin çerçevesi gözetim olarak belirlenmektedir.

MADDE 39- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna bu Kanunla verilen yeni görevlerin yerine getirilmesi ve uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması amacıyla 5411 sayılı Kanunda değişiklikler yapılmıştır.

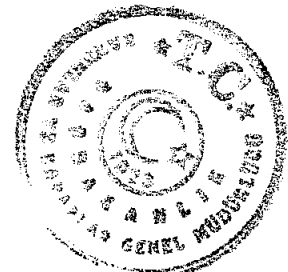
GEÇİCİ MADDE 1- Bu madde ile Kanuna göre çıkarılması öngörülen yönetmeliklerin Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde hazırlanarak yürürlüğe konulması hükme bağlanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 2- Mevcut durumda faaliyetlerine devam eden sistem işleticileri, ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşları bulunmaktadır. Bu maddenin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile söz konusu kuruluşların Kanun ve Kanun kapsamında çıkarılan yönetmelikte yer alan hükümlere uyum sağlamaları ve gerekli izinleri almaları için tanınan süre belirlenmiştir.

Beşinci fıkra ile, mevcut durumda faaliyet gösteren ve Kanunda belirtilen süre içerisinde gerekli izinleri almayan sistem işleticileri, ödeme kuruluşları ve elektronik para kuruluşlarının Kanun kapsamında faaliyet gösteremeyecekleri düzenlenmiştir.

MADDE 40- Yürürlük maddesidir.

MADDE 41- Yürütme maddesidir.

ÖDEME VE MENKUL KIYMET MUTABAKAT SİSTEMLERİ, ÖDEME HİZMETLERİ VE ELEKTRONİK PARA KURULUŞLARI HAKKINDA KANUN TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemlerine, ödeme hizmetlerine, ödeme kuruluşlarına ve elektronik para kuruluşlarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

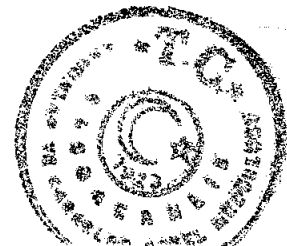
Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun ödeme ve menkul kıymet mutabakat sistemlerini, ödeme hizmetlerini, ödeme kuruluşları ile elektronik para kuruluşlarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Alıcı: Ödeme işlemine konu fonun ulaşması istenen gerçek veya tüzel kişiyi,
- b) Banka: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketini,
- c) Elektronik haberleşme işletmecisi: 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu çerçevesinde tanımlanan işletmeciyi,
- ç) Elektronik para: Elektronik para ihraç eden kuruluş tarafından kabul edilen fon karşılığı ihraç edilen, elektronik olarak saklanan, bu Kanunda tanımlanan ödeme işlemlerini gerçekleştirmek için kullanılan ve elektronik para ihraç eden kuruluş dışındaki gerçek ve tüzel kişiler tarafından da ödeme aracı olarak kabul edilen parasal değeri,
- d) Elektronik para kuruluşu: Bu Kanun kapsamında elektronik para ihraç etme yetkisi verilen tüzel kişiyi,
- e) Fon: Banknot, madeni para, kaydi para veya elektronik parayı,
- f) Gönderen: Kendi ödeme hesabından veya ödeme hesabı bulunmaksızın ödeme emri veren gerçek veya tüzel kişiyi,
- g) Katılımcı: Sisteme katılarak doğrudan transfer emri verme yetkisi bulunan ve sistem kurallarına uymakla yükümlü tüzel kişiyi,
- ğ) Kişisel güvenlik bilgileri: Ödeme aracı ile işlem gerçekleştirirken kullanılabilecek şifre, son kullanma tarihi, güvenlik numarası gibi ödeme aracını ve ödeme aracı kullanıcısının kimliğini belirleyici bilgileri,
- h) Kontrol: Bir tüzel kişinin; sermayesinin, asgarî yüzde ellibirine sahip olma şartı aranmaksızın, çoğunluğuna doğrudan veya dolaylı olarak sahip olunması veya bu çoğunluğa sahip olunmamakla birlikte imtiyazlı hisselerin elde bulundurulması veya diğer hissedarlarla yapılan anlaşmalara istinaden oy hakkının çoğunluğu üzerinde tasarrufta bulunulması suretiyle veya herhangi bir suretle yönetim kurulu üyelerinin karara esas çoğunluğunu atayabilme ya da görevden alma gücünün elde bulundurulmasını,
- ı) Kurul: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu,
- i) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,
- j) Menkul kıymet mutabakat sistemi: Üç veya daha fazla katılımcı arasındaki transfer emirlerinden kaynaklanan menkul kıymet aktarımlarının gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla yapılan takas ve mutabakat işlemleri için gerekli altyapıyı sunan ve ortak kuralları olan yapıyı,

k) Merkezi karşı taraf: Bir veya daha fazla piyasada işlem gören finansal sözleşmelerin tarafları arasında alıcıya karşı satıcı, satıcıya karşı da alıcı rolünü üstlenerek işlemlerin tamamlanmasını taahhüt eden kuruluşu,

l) Mutabakat: İki ya da daha fazla taraf arasındaki fon ya da menkul kıymet aktarımından kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesini,

m) Mutabakat hesabı: Banka, bir mutabakat kuruluşu veya merkezi karşı taraf nezdinde bulunan, fon veya menkul kıymetleri muhafaza etmek ve sistemdeki katılımcılar arasındaki işlemlerin mutabakatını sağlamak amacıyla kullanılan hesabı,

n) Mutabakat kuruluşu: Nezdinde mutabakat hesabı bulunduran ve gerektiğinde katılımcıya mutabakat amacıyla kredi verebilen kuruluşu,

o) Netleştirme: Bir katılımcının gönderdiği ve aldığı transfer emirlerinden kaynaklanan alacak ve borçların karşılıklı mahsup edilerek tek bir alacak veya borca dönüştürülmesini,

ö) Ödeme aracı: Ödeme hizmeti sağlayıcısı ile kullanıcısı arasında belirlenen ve ödeme hizmeti kullanıcısı tarafından ödeme emrini vermek için kullanılan kart, cep telefonu, şifre ve benzeri kişiye özel aracı,

p) Ödeme emri: Ödeme hizmeti kullanıcısı tarafından ödeme işleminin gerçekleşmesi amacıyla ödeme hizmeti sağlayıcısına verilen talimatı,

r) Ödeme hesabı: Ödeme hizmeti kullanıcısı adına açılan ve ödeme işleminin yürütülmesinde kullanılan hesabı,

s) Ödeme hizmeti: Bu Kanunun 12 nci maddesinde belirtilen hizmetleri,

ş) Ödeme hizmeti kullanıcısı: Gönderen, alıcı veya her ikisi sıfatıyla belirli bir ödeme hizmetinden faydalanan gerçek veya tüzel kişiyi,

t) Ödeme hizmeti sağlayıcısı: Bu Kanunun 13 üncü maddesinde belirtilen kuruluşları,

u) Ödeme işlemi: Gönderen veya alıcının talimatı üzerine gerçekleştirilen fon yatırma, aktarma veya çekme faaliyetini,

ü) Ödeme kuruluşu: Ödeme hizmeti sağlamak ve gerçekleştirmek için bu Kanun kapsamında yetkilendirilmiş tüzel kişiyi,

v) Ödeme sistemi: Üç veya daha fazla katılımcı arasındaki transfer emirlerinden kaynaklanan fon aktarımlarının gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla yapılan takas ve mutabakat işlemleri için gerekli altyapıyı sunan ve ortak kuralları olan yapıyı,

y) Para havalesi: Gönderen veya alıcı adına herhangi bir hesap açılmaksızın gönderenin, alıcıya veya alıcı adına hareket eden ödeme hizmeti sağlayıcısına fon aktarımı gerçekleştirdiği ödeme hizmetini,

z) Sistem: Ödeme sistemi ve menkul kıymet mutabakat sistemini,

aa) Sistem işleticisi: Sistemin günlük işleyişinden sorumlu olan ve sistem işletimi için gerekli olan faaliyet iznine sahip tüzel kişiyi,

bb) Takas: Sisteme gönderilen transfer emirlerinin aktarımı, bu emirlerin karşılıklı olarak iletilmesine ve mutabakat öncesi provizyon alındığı durumlarda provizyon alınmasına aracılık edilmesi ve bazı durumlarda bu emirlerin netleştirilmesi işlemlerini,

cc) Takas odası: Katılımcıların net borç veya alacak durumunun hesaplanmasından sorumlu kuruluşu,

çç) Transfer emri;

1) Belirli miktarda fonun sistem içerisinde katılımcılar arasında devrolunmasına ilişkin katılımcı talimatı,

2) Ödeme yükümlülüğünün üstlenilmesi veya yerine getirilmesi sonucunu doğuran, sistem kurallarına uygun talimatı,

3) Menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçları üzerindeki hakları kaydi olarak veya sair şekilde sistem içerisinde devretmeye yönelik katılımcı talimatını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sistem

Genel hükümler

MADDE 4- (1) Sistem, sistem işleticisi tarafından işletilir. Banka ve bu Kanunun 5 inci maddesi uyarınca faaliyet izni alanlar dışındaki kişiler sistem işleticisi olarak faaliyette bulunamaz.

(2) Sistemin işleyişine ve sisteme katılıma ilişkin kural ve sözleşmeler Bankaca çıkarılan yönetmeliğe uygun olarak sistem işleticisi tarafından belirlenir.

(3) Banka, sistemlerin sorunsuz ve kesintisiz işlemlerini sağlamak üzere gerekli düzenlemeleri yapmaya yetkilidir.

Sistem işleticisinin faaliyet izni

MADDE 5- (1) Sistem işleticisi Bankadan izin alması kaydıyla bu Kanun kapsamında sistem işletebilir.

(2) Sistem işleticisinin;

a) Anonim şirket şeklinde kurulması,

b) Nakden ve her türlü muvazaadan arı olarak ödenmiş sermayesinin en az beşmilyon Türk Lirası olması,

c) Sistemi işletebilmek için yeterli sayıda nitelikli personel çalıştırması ve gerekli teknik donanım ile yönetime sahip olması,

ç) Yeterli risk yönetimine sahip olması ve bilgilerin güvenliği ile güvenilirliğine ve iş sürekliliğine dair gerekli tedbirleri alması,

d) Sistemin, katılımcıların ve işletim kurallarının bu Kanuna ve bu Kanun uyarınca çıkarılan düzenlemelere uygunluğunu sağlaması,

e) Pay senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının nama yazılı olması,

f) Bankanın etkin gözetimini engellemeyecek şeffaf ve açık bir ortaklık yapısı ve organizasyon şemasına sahip olması,

g) Sermayesinde yüzde on ve üzerinde paya sahip olanların ve kontrolü elinde bulunduranların 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda banka kurucuları için aranan nitelikleri haiz olması,

gerekir.

(3) 14/12/2009 tarihli ve 5941 sayılı Çek Kanunu kapsamında çek takası faaliyetlerini yürüten tüzel kişiye bu maddenin ikinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

(4) Faaliyet izni verilen sistem işleticisi faaliyete başladığı tarihten itibaren on gün içerisinde faaliyete başladığına dair Bankaya bildirimde bulunur.

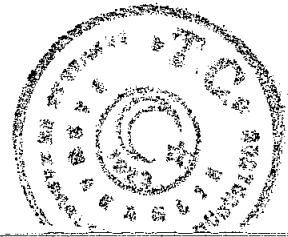
(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bankaca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(6) Bankaca işletilen sistemlere bu madde hükümleri uygulanmaz.

Faaliyet izni başvurusunun değerlendirilmesi

MADDE 6- (1) Bu Kanun kapsamında aranan koşulların, niteliklerin ve yeterliliklerin sağlanması, Bankaca istenecek bilgi ve belgelerin eksiksiz tamamlanması ve Banka tarafından söz konusu başvurunun olumlu olduğuna karar verilmesi durumunda bu Kanunun 5 inci maddesi kapsamında sistem işleticisi olarak faaliyette bulunmak üzere izin verilir ve faaliyet izni verilmesine ilişkin karar Resmi Gazetede yayımlanır.

(2) Bu Kanun hükümleri uyarınca Bankaya yapılan sistem işleticiliğine ilişkin izin başvurusu, başvuruya ilişkin istenen bilgi ve belgelerin eksiksiz olarak tamamlanmasını müteakip altı ay içerisinde Banka tarafından sonuçlandırılır. Karar, olumsuz olması halinde gerekçeleri ile birlikte ilgililere bildirilir.

Faaliyet izninin sona ermesi

MADDE 7- (1) Sistem işleticisinin faaliyet izni;

a) Birleşme veya bölünme gibi sistem işleticisinin hukuki yapısını değiştiren işlemlerde sistem işleticisinin tüzel kişiliğinin sona ermesi durumunda, tüzel kişiliğin sona erdiği,

b) Sistem işleticisinin 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 529 uncu, 530 uncu ve 531 inci maddeleri uyarınca sona erdiği,

c) Sistem işleticisinin faaliyete başladıktan sonra bir yıl içinde altı aydan uzun süreyle faaliyette bulunmamış olması durumunda altı aylık sürenin dolduğu, tarihte kendiliğinden sona erer.

(2) Birinci fıkrada düzenlenen durumların bu Kanunun 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca sistem işleticisi tarafından Bankaya bildirilmesini veya bu durumların tespitini takiben Banka faaliyet izninin sona erdiğini Resmi Gazetede yayımlar.

Sistem gözetimi

MADDE 8- (1) Banka kurulmuş ya da kurulacak olan sistemlerin kesintisiz işletimini sağlamak üzere gözetimini yapmaya yetkilidir.

(2) Sistem işleticisi, gözetim kapsamında her türlü kayıt, bilgi ve belgeyi gizli dahi olsalar Bankaca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde Bankaya tevdi etmekle ve sistemi Bankanın gözetimine hazır hale getirmekle yükümlüdür.

(3) Sistem gözetimine ilişkin usul ve esaslar Bankaca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Önlem alınmasını gerektiren haller ve alınacak tedbirler

MADDE 9- (1) Banka;

a) Faaliyet izni kapsamı dışında hareket edilmesi,

b) Bu Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılmış düzenlemelere aykırı hareket edilmesi,

c) Sistemin güvenliğinin, sağlamlığının ve istikrarının tehlikeye düşürülmesi,

ç) Sistem işleticisinin bu Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen şartları kaybettiğinin tespit edilmesi,

d) Sistem işleticisinin, sistemin gözetimi konusunda işbirliği yapmaktan kaçınması,

e) Faaliyet izninin alınmasından itibaren bu yetkinin kullanılmasına bir yıl içerisinde başlanmaması,

f) Sistem işleticisinin sistem işletme yetkisinden açıkça feragat ettiğini veya sistem faaliyetlerini durdurduğunu Bankaya bildirmedi,

g) Faaliyet izninin gerçeğe aykırı beyan ve belgeyle alınmış olduğunun tespit edilmesi,

ğ) Bu Kanunun 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı davranılması,

h) Banka tarafından, sistem işleticisinin sistemi işletmeye devam etmesinin finansal sistemin istikrarını tehdit ettiği sonucuna varılması,

hallerini tespit etmesi durumunda sistemin işleyişiyle ilgili uygun tedbirleri alır.

(2) Banka, birinci fıkradaki halleri tespit etmesi durumunda ihlalin ağırlığına göre;

a) Sistem işleticisine ihlalin ortadan kaldırılması için makul bir süre tanımak,

b) Sistem işleticisinden mutabakatın gerçekleşmesini teminen Bankanın uygun bulduğu önlemleri almasını istemek,

c) Sistem işleticisinden bu Kanun kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen katılımcıların sistemden ihracını istemek,

ç) Sistem işleticisinin faaliyet iznini iptal etmek veya tespit edilen ihlal ortadan kaldırılıncaya kadar sistem işleticisine verilen faaliyet iznini geçici olarak durdurmak,

d) Finansal istikrarı tehdit edebilecek bir sistemik riskin ortaya çıkmasını önlemek amacıyla sistem işleticisinin yönetimini geçici olarak devralmak,

tedbirlerini uygular.

(3) Banka, ikinci fıkra kapsamında uygulayacağı tedbirleri gerekçeleri ile birlikte ilgili sistem işleticisine bildirir.

(4) Banka, ikinci fıkranın (ç) ve (d) bentlerinde yer alan tedbirleri alması durumunda bu hususu Resmi Gazetede yayımlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Transfer Emri, Netleştirme ve Teminatlar ile Sistemlerin Belirlenmesi

Transfer emri, netleştirme ve teminatlar

MADDE 10- (1) Sistem kurallarında transfer emrinin geri alınamaz hale geldiği an açıkça belirlenir ve transfer emri bu andan sonra katılımcı veya üçüncü bir kişi tarafından geri alınamaz.

(2) Transfer emrinin sisteme giriş anı sistem kurallarında belirlenir.

(3) Katılımcının veya sistem işleticisinin fon veya menkul kıymet aktarımlarının askıya alınmasını, bunlara sınırlama getirilmesini veya sürekli olarak durdurulmasını da içerecek şekilde fon veya menkul kıymetleri üzerinde tasarruf etmesini engelleyen kanunlarla düzenlenmiş her türlü tedbir ve karar, sistem işleticisine söz konusu tedbir ve karara ilişkin tebligat yapıldığı andan sonra sisteme girecek transfer emirleri için uygulanır.

(4) Sistemin netleştirme prensibine göre çalışması durumunda, üçüncü fıkrada yer alan tedbir ve karara ilişkin sistem işleticisine tebligat yapılmadan önce sisteme girmiş transfer emirleri netleştirme işlemine dahil edilir.

(5) Üçüncü fıkrada yer alan tedbir ve kararlar sistem işleticisine tebliğ edildiği gün katılımcının mutabakat hesabında bulunan fon ve menkul kıymetler, öncelikle katılımcının sistemde var olan yükümlülüklerinin yerine getirilmesi için kullanılır.

(6) Üçüncü fıkrada yer alan tedbir ve kararlar katılımcının veya sistem işleticisinin sistemdeki hak ve yükümlülükleri bakımından sistem işleticisine söz konusu tedbir ve karara ilişkin tebligat yapıldığı andan itibaren sonuç doğurur.

(7) Katılımcıya veya sistem işleticisine sistemle bağlantılı olarak verilen teminatlar ile Bankaya verilen teminatlar, teminat sahibinin sisteme ilişkin yükümlülüklerinin yerine getirilmesi için kullanılır. Üçüncü fıkrada yer alan tedbir ve kararlar, teminat sahibinin yükümlülükleri yerine getirildikten sonra teminatların kullanılmayan kısmı için uygulanır.

Sistemlerin belirlenmesi ve duyurulması

MADDE 11- (1) Banka, bu Kanunun 10 uncu maddesinde yer alan hükümlere tabi olacak sistemleri belirleyerek Resmi Gazetede kamuoyuna duyurur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ödeme Hizmetleri ve Ödeme Kuruluşları

Ödeme hizmeti

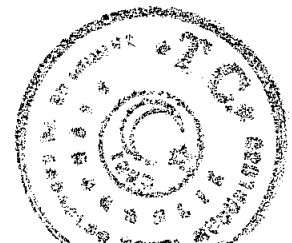
MADDE 12- (1) Bu Kanun uyarınca ödeme hizmetleri;

a) Ödeme hesabına para yatırılması ve ödeme hesabından para çekilmesine imkan veren hizmetler de dahil olmak üzere ödeme hesabının işletilmesi için gerekli tüm işlemleri,

b) Ödeme hizmeti kullanıcısının ödeme hizmeti sağlayıcısı nezdinde bulunan ödeme hesabındaki fonun aktarımını içeren, bir defaya mahsus olanlar da dahil doğrudan borçlandırma işlemi, ödeme kartı ya da benzer bir araçla yapılan ödeme işlemi ile düzenli ödeme emri dahil para transferini,

c) Ödeme aracının ihraç veya kabulünü,

ç) Para havalesini,

d) Gönderen tarafından ödeme işleminin yapılmasına ilişkin onayın bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı aracılığıyla verildiği ve ödemenin ödeme hizmeti kullanıcısı ile mal veya hizmet sağlayan arasında sadece aracı olarak faaliyet gösteren bir bilişim veya elektronik haberleşme işletmecisine yapıldığı ödeme işlemini,

ifade eder.

(2) Aşağıda yer alan işlem ve hizmetler bu Kanun kapsamında ödeme hizmeti olarak değerlendirilmez.

a) Ödeme işleminin aracı kullanılmaksızın doğrudan alıcıya nakit olarak yapılması.

b) Ödeme işleminin, gönderen ya da alıcı namına mal veya hizmet pazarlığına ya da alım satımına yetkili olan ticari temsilci aracılığıyla yapılması.

c) Kar amacı gütmeyen veya yardım amacıyla yapılan faaliyetler çerçevesinde paranın nakit olarak toplanması ve teslimi suretiyle yapılan ödeme işlemleri.

ç) Mal veya hizmet alımından kaynaklanan ödeme işleminin gerçekleştirilmesinden hemen önce ödeme hizmeti kullanıcısının açık talebi üzerine, işlemin bir parçası olarak nakit paranın alıcıdan gönderene verildiği hizmetler.

d) Ödeme hesabına bağlı olmaksızın nakit olarak gerçekleşen döviz alım ve satım işlemleri.

e) 6102 sayılı Kanun kapsamındaki kıymetli evrak, yabancı banka çekleri, seyahat çekleri ve kağıt posta havalelerinden herhangi biriyle gerçekleşen ödeme işlemleri.

f) Sistemlerde; Banka, mutabakat kuruluşu, merkezi karşı taraf, takas odaları, ödeme hizmeti sağlayıcıları ve sistemin diğer katılımcılarının aralarında kendi nam ve hesaplarına gerçekleştirdikleri ödeme işlemleri.

g) Bu fıkranın (f) bendi kapsamında belirtilen tüzel kişiler ve sermaye piyasası kurumlarının 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamındaki sermaye piyasası faaliyetleri ile ilgili ödeme işlemleri.

ğ) Teknik hizmet sağlayanların sunduğu, ödeme hizmetlerinde provizyon işlemlerinin yapılmasını destekleyen, verinin işlenmesi, saklanması, güvenliğinin sağlanması, gizliliğinin korunması ve doğrulanması ile bilgi teknolojisi, iletişim ağı ve ödeme hizmetleri için kullanılan araçların tedarik ve bakımını kapsayan, teknik hizmet sağlayanların işlemin herhangi bir anında transfer edilen fonun sahibi olmadığı hizmetler.

h) Sadece ödeme aracını çıkaranın işyerinde, sınırlı bir hizmet sağlayıcı ağında ya da sınırlı bir mal veya hizmet çeşidi için ödeme aracını ihraç eden ile yapılan ticari bir anlaşma çerçevesinde gerçekleştirilen mal veya hizmet alımında kullanılabilen araçlara ilişkin işlemler.

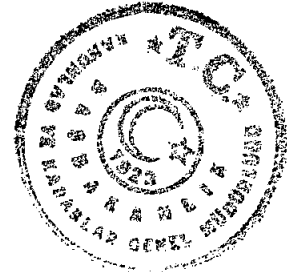
ı) Bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı aracılığıyla gerçekleşen, bilişim veya elektronik haberleşme işletmecisinin ödeme hizmeti kullanıcısı ile mal veya hizmet sağlayıcısı arasında sadece aracı olarak faaliyet göstermediği durumlarda, satın alınan mal veya hizmetlerin bilişim veya elektronik haberleşme cihazına aktarıldığı ve söz konusu cihaz aracılığıyla kullanıldığı ödeme işlemleri.

i) Ödeme hizmeti sağlayıcıları ile bunların temsilcileri veya şubeleri arasında kendi nam ve hesaplarına yapılan ödeme işlemleri.

j) Ana şirket ile bağlı ortaklıkları veya bağlı ortaklıkların kendi aralarında gerçekleşen ve aynı gruba ait bir şirket dışında hiçbir ödeme hizmeti sağlayıcısının aracılık etmediği ödeme hizmetleri.

k) Ödeme hizmetlerinden herhangi birini sunmayan ve ödeme hesabından para çeken müşteri ile yapılmış çerçeve sözleşmenin tarafı olmayan bir hizmet sağlayıcı tarafından iletilen ve kart çıkaran bir veya daha fazla kuruluş adına çalışan ATM'ler aracılığıyla nakit çekimi hizmetleri.

l) Kurulca belirlenecek diğer işlem ve hizmetler.

(3) Ödeme hizmetlerine, ödeme hizmetine ilişkin sağlanacak bilgi ve koşullar ile çerçeve sözleşmeye ilişkin usul ve esaslar Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Ödeme hizmeti sağlayıcısı

MADDE 13- (1) Bu Kanun uyarınca;

- a) 5411 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar,
 - b) Elektronik para kuruluşları,
 - c) Ödeme kuruluşları,
- ödeme hizmeti sağlayıcısıdır.

(2) Banka ve ödeme hizmeti sağlayıcısı dışındaki kişiler ödeme hizmeti sunamazlar.

Ödeme kuruluşu

MADDE 14- (1) Bu Kanun kapsamında ödeme hizmetleri alanında faaliyette bulunmak isteyen ödeme kuruluşu Kuruldan izin alması kaydıyla faaliyette bulunabilir.

(2) Ödeme kuruluşunun;

- a) Anonim şirket şeklinde kurulması,
- b) Sermayesinde yüzde on ve üzerinde paya sahip olanların ve kontrolü elinde bulunduranların 5411 sayılı Kanunda banka kurucuları için aranan nitelikleri haiz olması,
- c) Pay senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının nama yazılı olması,
- ç) Nakden ve her türlü muvazaadan ari ödenmiş sermayesinin en az birmilyon Türk Lirası olması,

d) Bu Kanun kapsamındaki işlemleri gerçekleştirebilecek yönetim, yeterli personel ve teknik donanımına sahip olması ve şikayet ve itirazlarla ilgili birimleri oluşturması,

e) Bu Kanun kapsamında yürütecekleri faaliyetlerin sürekliliğine ve ödeme hizmeti kullanıcılarına ilişkin fon ve bilgilerin güvenliğine ve gizliliğine dair gerekli tedbirleri alması,

f) Kurumun denetimini engellemeyecek şeffaf ve açık bir ortaklık yapısı ve organizasyon şemasına sahip olması,

şarttır.

(3) Ödeme kuruluşu, ödeme hizmeti sunarken sadece ödeme işlemi için kullanılıyor olması şartıyla ödeme hesabı tutabilir. Ödeme ve elektronik para kuruluşlarının ödeme hizmeti ile ilgili olarak aldığı fonlar, 5411 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesine göre mevduat veya katılım fonu veya bu Kanun kapsamında elektronik para olarak değerlendirilmez.

(4) Ödeme kuruluşu kredi verme faaliyetinde bulunamaz. Ödeme hizmetleri ile ilgili olarak yürütülen faaliyetlerin kredi verme faaliyeti kapsamına girip girmediği Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

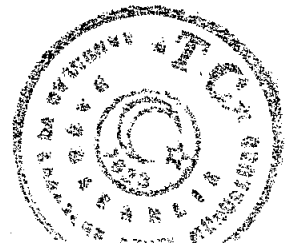
(5) Kurul ödeme kuruluşu tarafından yapılamayacak faaliyetleri belirlemeye yetkilidir.

(6) Bu maddenin uygulanmasına, ödeme kuruluşunun kurulmasına ilişkin istenecek bilgi ve belgelere, işleyişine, sermaye ve özkaynak yapısına, şube, temsilci veya dış hizmet sağlayıcı kullanımına, kurumsal yönetim ilkelerine, iç sistemlerine, bilgi sistemleri yönetimine ve bu Kanun kapsamına girmeyen diğer faaliyetlerine ilişkin usul ve esaslar Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Faaliyet izni başvurusunun değerlendirilmesi

MADDE 15- (1) Bu Kanun kapsamında aranan koşulların, niteliklerin ve yeterliliklerin sağlanması, Kurulca istenecek bilgi ve belgelerin eksiksiz tamamlanması ve Kurul tarafından söz konusu başvurunun olumlu olduğuna karar verilmesi durumunda bu Kanunun 14 üncü maddesi kapsamında ödeme kuruluşu olarak faaliyette bulunmak üzere izin verilir ve faaliyet izni verilmesine ilişkin karar Resmi Gazetede yayımlanır.

(2) Faaliyet izni verilmeden önce Kurulca Bankanın görüşü alınır.

(3) Ödeme kuruluşunun ödeme hizmeti dışındaki alanlarda faaliyet göstermesi ve bu faaliyetlerin ödeme kuruluşunun finansal durumunu veya Kurumun ödeme kuruluşunun bu Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmelik hükümlerine uygunluğunu izlemesini olumsuz yönde etkilemesi veya etkileyebilecek olması durumunda, Kurul ödeme hizmetleri için ayrı bir kuruluş ihdas edilmesini isteyebilir.

(4) Bu Kanunun 14 üncü maddesi kapsamında Kuruma yapılan izin başvurusu, başvuruya ilişkin istenen bilgi ve belgelerin eksiksiz olarak tamamlanmasını müteakip altı ay içerisinde Kurul tarafından sonuçlandırılır. Karar, olumsuz olması halinde gerekçeleri ile birlikte, ilgililere bildirilir.

(5) Faaliyet izni verilen kuruluş faaliyete başladığı tarihten itibaren on gün içerisinde faaliyete başladığına dair Kuruma bildirimde bulunur.

Faaliyet izninin iptali

MADDE 16- (1) Kurul, ödeme kuruluşuna verilmiş olan faaliyet iznini;

a) Faaliyet izninin alınmasından itibaren bu yetkinin kullanılmasına bir yıl içerisinde başlanmaması,

b) Ödeme kuruluşunun bu yetkiden açıkça feragat ettiğini veya faaliyetlerini durdurduğunu Kuruma bildirmesi,

c) Faaliyet izninin gerçeğe aykırı beyan ve belgeyle alınmış olduğunun tespit edilmesi,

ç) Ödeme kuruluşunun bu Kanunun 14 üncü maddesinde belirtilen şartları kaybettiğinin tespit edilmesi,

d) Bu Kanunun 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı davranılması,

e) Kurul tarafından, ödeme kuruluşunun faaliyetlerine devam etmesinin ödemelerin güvenliğini tehdit ettiği sonucuna varılması,

durumlarında Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararla iptal edebilir.

(2) Kurum, faaliyet izninin iptalini gerekçeleri ile birlikte ilgili ödeme kuruluşuna ve Bankaya bildirir.

(3) Kurum, faaliyet izninin iptalini Resmi Gazetede yayımlar. İptal kararının Resmi Gazetede yayımlanması ilgililere yapılacak tebligat hükmündedir.

Faaliyet izninin sona ermesi

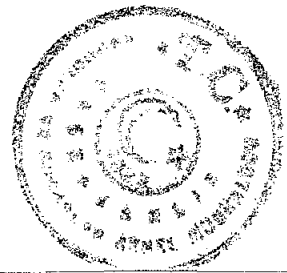
MADDE 17- (1) Bu Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen durumlar dışında ödeme kuruluşunun faaliyet izni;

a) Birleşme veya bölünme gibi ödeme kuruluşunun hukuki yapısını değiştiren işlemlerde ödeme kuruluşunun tüzel kişiliğinin sona ermesi durumunda, tüzel kişiliğin sona erdiği,

b) Ödeme kuruluşunun 6102 sayılı Kanunun 529 uncu, 530 uncu ve 531 inci maddeleri uyarınca sona erdiği,

c) Ödeme kuruluşunun faaliyete başladıktan sonra bir yıl içinde altı aydan uzun süreyle faaliyette bulunmamış olması durumunda altı aylık sürenin dolduğu, tarihte kendiliğinden sona erer.

(2) Birinci fıkrada düzenlenen durumların bu Kanunun 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ödeme kuruluşu tarafından Kuruma bildirilmesini veya bu durumların tespitini takiben Kurum faaliyet izninin sona erdiğini Bankaya bildirir ve Resmi Gazete’de yayımlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Elektronik Para Kuruluşları ile Elektronik Paranın İhracı

Elektronik para ihraç eden kuruluşlar

MADDE 18- (1) 5411 sayılı Kanun uyarınca faaliyet gösteren bankalar ve bu Kanun kapsamında elektronik para çıkarma izni verilen elektronik para kuruluşları dışındaki kişilerin elektronik para ihracı faaliyetinde bulunmaları yasaktır.

(2) Bu Kanun kapsamında elektronik para ihraç etmek isteyen elektronik para kuruluşu Kuruldan izin alması kaydıyla faaliyette bulunabilir.

(3) Elektronik para kuruluşunun;

a) Anonim şirket şeklinde kurulması,

b) Sermayesinde yüzde on ve üzerinde paya sahip olanların ve kontrolü elinde bulunduranların 5411 sayılı Kanunda banka kurucuları için aranan nitelikleri haiz olması,

c) Pay senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının nama yazılı olması,

ç) Nakden ve her türlü muvazaadan ari ödenmiş sermayesinin en az beşmilyon Türk Lirası olması,

d) Bu Kanun kapsamındaki işlemleri gerçekleştirebilecek yönetim, yeterli personel ve teknik donanımına sahip olması, şikayet ve itirazlarla ilgili birimleri oluşturmaması,

e) Bu Kanun kapsamında yürütecekleri faaliyetlerin sürekliliğine ve elektronik para kullanıcılarına ilişkin fon ve bilgilerin güvenliğine ve gizliliğine dair gerekli tedbirleri alması,

f) Kurumun denetimini engellemeyecek şeffaf ve açık bir ortaklık yapısı ve organizasyon şemasına sahip olması,

şarttır.

(4) Elektronik para kuruluşları faaliyetlerini 5411 sayılı Kanunda tanımlanan bankalar aracılığıyla yürütürler.

(5) Elektronik parayı ihraç eden kuruluşun sadece kendi mağaza ağında, sadece belirli bir mal veya hizmet grubunun satın alınmasında veya yapılan bir anlaşma sonucunda sadece belirli bir hizmet ağında kullanılabilen ön ödemeli araçlar bu Kanun kapsamı dışındadır.

(6) Bu maddenin uygulanmasına, elektronik para kuruluşunun kurulmasına ilişkin istenecek bilgi ve belgelere, işleyişine, sermaye ve özkaynak yapısına, şube, temsilci veya dış hizmet sağlayıcı kullanımına, kurumsal yönetim ilkelerine, iç sistemlerine, bilgi sistemleri yönetimine ve bu Kanun kapsamına girmeyen diğer faaliyetlerine, elektronik paranın ihraç edilmesi ve geri ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Elektronik para kuruluşuna uygulanacak diğer hükümler

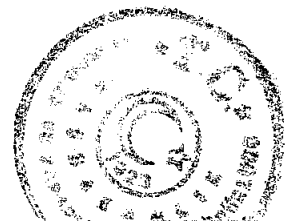
MADDE 19- (1) Bu Kanunun 15 inci, 16 ncı ve 17 nci maddelerinde yer alan hükümler elektronik para kuruluşları için de uygulanır.

Elektronik para ihracı

MADDE 20- (1) Elektronik para ihraç eden kuruluş aldığı fon kadar elektronik para ihraç eder.

(2) Elektronik para ihraç eden kuruluş, elektronik para kullanıcısı tarafından yatırılan fonları gecikmeksizin elektronik paraya çevirerek kullanıma hazır hale getirir.

(3) Elektronik para kuruluşu, elektronik para ihracı karşılığında topladığı fonları 5411 sayılı Kanunda tanımlanan bankalar nezdinde açılacak ayrı bir hesaba aktarmak suretiyle kullanım süresi boyunca bu hesapta bulundurmak zorundadır. Bu fıkra kapsamında, fonların yatırıldığı bankalar, elektronik para kuruluşunca yatırılan tutarı kullanım süresi boyunca

Banka nezdindeki hesaplarında bloke ederler. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

(4) Elektronik para kuruluşu kredi verme faaliyetinde bulunamaz.

(5) Elektronik para ihraç eden kuruluş, elektronik parayı elinde bulundurma süresine bağlı olarak elektronik para hamiline faiz veremez ve herhangi bir menfaat sağlayamaz.

(6) Kurul elektronik para kuruluşu tarafından yapılamayacak diğer faaliyetleri belirlemeye yetkilidir.

(7) Elektronik para kuruluşlarının elektronik para ihracı karşılığında aldığı fonlar, 5411 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesine göre mevduat veya katılım fonu olarak kabul edilmez.

ALTINCI BÖLÜM

Diğer Hükümler

Denetim

MADDE 21- (1) Ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşunun bu Kanun kapsamındaki denetimi Kurum tarafından yapılır.

(2) Kurum, birinci fıkrada belirtilen kuruluşların şubesinde, temsilcisinde veya dışarıdan hizmet aldıkları kuruluşlarda da denetim yapmaya yetkilidir.

(3) Ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşunun yerinde denetimi, Kurumun yerinde denetim yapmaya yetkili meslek personeli tarafından yapılır. Ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşu ve ilgili diğer gerçek ve tüzel kişiler Kurumun yerinde denetim yapmaya yetkili meslek personeli tarafından istenecek her türlü bilgi ve belgeyi vermek, defter ve belgelerini ibraz etmek ve incelemeye hazır tutmak zorundadır.

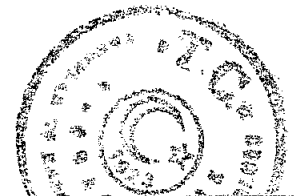
(4) Ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşu, birinci fıkra kapsamında her türlü kayıt, bilgi ve belgeyi gizli dahi olsalar Kurulca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde Kuruma tevdi etmek ve Kurumun denetimine hazır hale getirmekle yükümlüdür.

(5) Kamu kurum ve kuruluşları, Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak hâller ile meslek sırrı, aile hayatının gizliliği, soruşturmanın gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa Kurum tarafından bu Kanun kapsamında verilen görevler ile sınırlı olmak üzere istenecek her türlü bilgi ve belgeyi uygun süre ve ortamda, sürekli veya münferit olarak vermek zorundadır.

(6) Ödeme ve elektronik para kuruluşları, bağımsız denetime tabidirler. Ödeme ve elektronik para kuruluşlarının finansal açıdan bağımsız denetimi 26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname çerçevesinde yapılır. Ödeme ve elektronik para kuruluşlarının bağımsız denetim kuruluşlarıncı gerçekleştirilecek bilgi sistemleri denetimi ise Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirilir. Düzenlenen bağımsız denetim raporları Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Kuruma gönderilir.

(7) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarından bu Kanun uyarınca bağımsız denetim faaliyetinde bulunacaklardan istenilecek ilave şartlar Kurul tarafından belirlenir ve bu şartları haiz bağımsız denetim kuruluşlarına ilişkin liste kamuoyuna açıklanır. Kurul, listede yer alan bağımsız denetim kuruluşlarının bu Kanun kapsamındaki bağımsız denetim faaliyetlerine ilişkin yapacağı kalite kontrol ve denetim çalışmaları neticesinde standart ve mevzuata aykırılıkları tespit edilenleri listeden çıkarmaya yetkilidir. Kurul, yapacağı kalite kontrol ve denetim çalışmalarının sonuçlarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumuna bildirir.

(8) Kurul, bağımsız denetimler de dahil olmak üzere ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşu ile ilgili olarak Kurumca yapılan denetimler sonucunda tespit edilen hususlarda

gerekli tedbirlerin alınmasını istemeye, tedbirlerin alınması için altı ayı geçmemek üzere makul süre tanımaya, bu süre içerisinde gerekli tedbirler alınmaya kadar ödeme kuruluşunun ve elektronik para kuruluşunun faaliyet iznini geçici olarak durdurmaya ve ilgili tedbirlerin belirlenen süre içerisinde alınmaması halinde faaliyet iznini iptal etmeye yetkilidir.

(9) Ödeme kuruluşunun ve elektronik para kuruluşunun denetimine ilişkin diğer usul ve esaslar Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Fonların korunması ve teminat

MADDE 22- (1) Ödeme kuruluşu tarafından ödeme hizmetinin gerçekleştirilmesi amacıyla alınan fonlar ile elektronik para kuruluşunun elektronik para ihracı karşılığında topladığı fonlar Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde korunur.

(2) Kurul, bu Kanun kapsamındaki ödeme ve elektronik para kuruluşlarına belirleyeceği usul ve esaslara uygun olarak Banka nezdinde teminat bulundurma yükümlülüğü getirebilir.

(3) Ödeme ve elektronik para kuruluşları tarafından kabul edilen fonlar ve bu fonların tutulduğu hesaplar, ödeme veya elektronik para kuruluşunun iradi ya da zorunlu tasfiyeye tabi tutulması, faaliyet izninin iptal edilmesi gibi hallerin gerçekleşmesi durumunda başka kanunlarda belirtilen önceliklere bakılmaksızın fon sahiplerinin haklarının tazmin edilmesi ve bu Kanundan kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesini teminen kullanılır. Ödeme ve elektronik para kuruluşları, fon sahiplerinin haklarının tazmin edilmesinden sorumludur.

(4) Banka, bu Kanun kapsamındaki sistem işleticilerine belirleyeceği usul ve esaslara uygun olarak nezdinde teminat bulundurma yükümlülüğü getirebilir.

Belge ve kayıtların saklanması ile kişisel bilgilerin korunması, değişikliklerin bildirilmesi

MADDE 23- (1) Sistem işleticisi, ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşu bu Kanunda yer alan hususlar ile ilgili belgeleri ve kayıtları en az on yıl süreyle güvenli ve istenildiği an erişime imkan sağlayacak şekilde yurtiçinde saklar. Sistem işleticisi, ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşunun faaliyetlerini yürütmeye kullandıkları bilgi sistemleri ve bunların yedekleri de yurtiçinde tutulur.

(2) Ödeme usulsüzlüklerini önlemek, araştırmak ve ortaya çıkarmak için gerekli durumlarda, sistem işleticisi ve ödeme hizmeti sağlayıcısı, kişisel bilgileri kişisel verilerin korunmasına ilişkin gerekli tedbirleri alarak kullanır.

(3) İlgili otorite tarafından istenen bilgi ve belgelerin geçerliliğini etkileyecek herhangi bir değişikliğin olması durumunda sistem işleticisi Bankayı; ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşu ise Kurumu bu konuda derhal bilgilendirir.

Muafiyet ve istisnalar

MADDE 24- (1) Banka kartı ve kredi kartı ile ilgili olarak 23/2/2006 tarihli ve 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu ile 5464 sayılı Kanun uyarınca yapılan düzenlemelerde yer alan hususlarda bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

(2) Banka ve kredi kartlarına ilişkin ödeme sistemleri birinci fıkra kapsamı dışındadır.

(3) Sistemlerle ilgili olarak Sermaye Piyasası Kurulu ile Kurulun diğer mevzuattan kaynaklanan yetkileri saklıdır.

(4) Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi, bu Kanunun 14 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkra hükümlerine tabi değildir. Kurul, bu Kanun kapsamında Kurumca yapılacak denetim sonucunda Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketini, bu Kanun kapsamındaki ödeme hizmeti sunma faaliyetlerini geçici veya süresiz olarak durdurabilir.

Pay edinim ve devirleri ile değişikliklerin bildirilmesi

MADDE 25- (1) Doğrudan veya dolaylı pay sahipliği yoluyla sermayenin yüzde onunu ve daha fazlasını temsil eden payları edinmesi veya bir ortağa ait doğrudan veya dolaylı payların sermayenin yüzde on, yüzde yirmi, yüzde otuzüç veya yüzde ellisini aşması sonucunu veren pay edinimleri ile bir ortağa ait payların bu oranların altına düşmesi sonucunu veren pay devirleri sistem işleticisi için Bankanın; ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşu için ise Kurulun iznine tabidir. Oy hakkını içeren intifa hakkı tesisi ve sona ermesi bu fıkra da belirtilen oran dahilinde edinim ve devir sayılır.

(2) Yönetim kuruluna veya denetim komitesine üye belirleme imtiyazı veren payların tesisi, devri veya yeni imtiyazlı pay ihracı birinci fıkra da yer alan oransal sınırlara bakılmaksızın sistem işleticisi için Bankanın; ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşu için ise Kurulun iznine tabidir.

(3) Kuruluş sermayesinde yüzde on ve üzeri paya sahip olan tüzel kişilerin kontrolünün el değiştirmesi sonucunu doğuran pay devirleri sistem işleticileri için Bankanın, ödeme ve elektronik para kuruluşları için Kurulun iznine tabidir.

(4) İzne tabi pay devirlerinde pay devralacakların 5411 sayılı Kanunda banka kurucuları için aranan nitelikleri haiz olması şarttır.

(5) İzne tabi olup izin alınmadan yapılan pay devirleri pay defterine kaydolunamaz. Bu hükme aykırı olarak pay defterine yapılan kayıtlar hükümsüzdür.

(6) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar sistem işleticileri için Bankaca, ödeme ve elektronik para kuruluşları için Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Kurumlararası işbirliği

MADDE 26- (1) Bu Kanunun ödeme ve elektronik para kuruluşları ile ilgili hükümlerinin uygulanmasına ilişkin konularda; Kurum ve Banka karşılıklı mütalaa veya bilgi teatisinde bulunur.

(2) Kurum ve Banka ödeme ve elektronik para kuruluşlarına ilişkin bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla veri tabanlarında yer alan ve birlikte üzerinde uzlaşılacak bilgileri gizlilik hükümleri çerçevesinde paylaşırlar.

(3) Yurtiçi ve yurtdışı yetkili mercilerle denetime, bilgi paylaşımına ve diğer hususlara dair yapılacak işbirliğine ilişkin usul ve esaslar sistem işleticileri için Bankaca, ödeme ve elektronik para kuruluşları için Kurulca ilgili tarafların görüşü alınmak suretiyle belirlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Yaptırımlar, Soruşturma ve Kovuşturma Usulü

Düzenleme ve kararlara uymamak

MADDE 27- (1) Bu Kanunda ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenlemelerde ve alınan kararlarda yer alan ve bu Bölümde ayrı bir cezai yaptırım öngörülmemen hususlara aykırı davranan ve ödeme hizmeti sağlayıcısı olarak faaliyet gösteren tüzel kişiler hakkında Kurulca, sistem işleticisi olarak faaliyet gösteren tüzel kişiler hakkında Bankaca yirmibin Türk Lirasından beşyüzbin Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir. Ancak, bu suretle menfaat temin edilmiş olması halinde verilecek idari para cezasının miktarı bu menfaatin iki katından az olamaz. Bu kabahatlerden birinin idari yaptırım kararı verilinceye kadar birden çok işlenmesi halinde, ilgiliye bir idari para cezası verilir ve verilecek ceza iki kat artırılır. Ancak, bu kabahatin işlenmesi suretiyle bir menfaat temin edilmesi veya zarara neden olunması halinde idari para cezasının miktarı bu menfaat veya zararın üç katından az olamaz.

(2) Birinci fıkra kapsamında alınan kararlar gerekçeleri ile birlikte ilgili kuruluşa bildirilir.

(3) İdari para cezasına, ilgilinin savunması alındıktan sonra karar verilir. Savunma istendiğine ilişkin yazının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde savunma verilmemesi halinde savunma hakkından feragat edildiği kabul edilir.

(4) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde ödenir.

İzinsiz faaliyette bulunmak

MADDE 28- (1) Bu Kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın sistem işleticisi, ödeme kuruluşu veya elektronik para kuruluşu gibi faaliyet gösteren gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu Kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın ticaret unvanları, her türlü belgeleri, ilan ve reklamları veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda sistem işleticisi, ödeme kuruluşu veya elektronik para kuruluşu gibi faaliyet gösterdiği izlenimini yaratacak söz ve deyimleri kullanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Birinci ve ikinci fıkra kapsamında tanımlanan suçların bir işyeri bünyesinde işlenmesi halinde bu işyerinin iki aydan altı aya kadar, tekerrür halinde sürekli olarak kapatılmasına karar verilebilir.

(4) Bu Kanun kapsamında verilmiş olan faaliyet izni iptal edilen sistem işleticisinin, ödeme kuruluşunun veya elektronik para kuruluşunun faaliyetine devam etmesi durumunda da bu madde hükümleri uygulanır.

Denetim ve gözetim faaliyetlerini engellemek ve istenilen bilgileri vermemek

MADDE 29- (1) Bu Kanun uyarınca Banka ve Kurum tarafından yapılan denetim ve gözetim görevlerinin yerine getirilmesini engelleyen kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu Kanun uyarınca Banka ve Kurum tarafından yapılan denetim ve gözetim faaliyetleri kapsamında istenen bilgi ve belgeleri vermeyen kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis ve binbeşyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

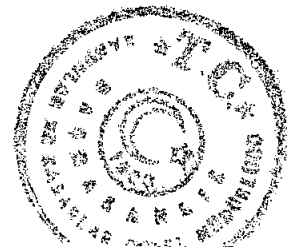
Gerçeğe aykırı beyanda bulunmak

MADDE 30- (1) Bu Kanun kapsamındaki sistem işleticisi, ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşunun bu Kanunda gösterilen merciler ile denetim ve gözetim faaliyetinde bulunan görevlilere ve mahkemelere verdikleri veya yayımladıkları belgelerdeki gerçeğe aykırı beyanlardan dolayı, bu belgeleri imzalayan kişi ve kişiler, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Belgelerin saklanması ve bilgi güvenliği yükümlülüğüne aykırı davranmak

MADDE 31- (1) Bu Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen yükümlülüğe uymayanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşyüz günden binbeşyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Ödeme hizmeti kullanıcısının ödeme aracıyla ilgili yükümlülükleri saklı kalmak kaydıyla, ödeme aracını kullanmaya yetkili olanlar dışındaki üçüncü kişilerin ödeme aracı ile ilgili kişisel güvenlik bilgilerine erişimlerinin engellenmesi için gerekli önlemleri almayan; ödeme aracının ve ödeme aracı ile ilgili kişisel güvenlik bilgilerinin ödeme hizmeti kullanıcısına güvenli bir şekilde ulaştırılmasını sağlamayan kuruluşların görevlileri ve işlemi yapan kişiler, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Bu maddenin ikinci fıkrasında tanımlanan suçun dikkatsizlik veya tedbirsizlik veya meslekte yetersizlik nedeniyle işlenmesi durumunda, ilgili kuruluşların görevlileri ve işlemi yapan kişiler bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Sırların açıklanması

MADDE 32- (1) Bu Kanun kapsamındaki sistem işleticisinin, ödeme kuruluşunun ve elektronik para kuruluşunun ortakları, yönetim kurulu üyeleri, mensupları, bunlar adına hareket eden kişiler ile görevlileri, sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri bu kuruluşlara ve müşterilerine ait sırları, görevden ayrılmış olsalar dahi, kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklamaları durumunda bir yıldan üç yıla kadar hapis ile bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Birinci fıkrada sayılan kuruluşlara ve müşterilerine ait sırları açıklayan dış hizmet sağlayıcısının çalışanları ile üçüncü kişiler hakkında da birinci fıkra hükümleri uygulanır.

İtibarın zedelenmesi

MADDE 33- (1) 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununda belirtilen araçlarla ya da radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları ve benzeri yayın araçlarından biri vasıtasıyla; bu Kanun kapsamındaki sistem işleticisinin, ödeme kuruluşunun ve elektronik para kuruluşunun itibarını kırabilecek veya şöhretine ya da servetine zarar verebilecek bir hususa kasten sebep olanlar veya bu yolla asılsız haber yayanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin günden ikibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Elektronik para kuruluşlarının görevli ve ilgililerinin cezai sorumluluğu

MADDE 34- (1) Bu Kanunun 18 inci maddesinin dördüncü fıkrası ile 20 nci maddesinde yer alan hükümlere aykırı hareket eden elektronik para kuruluşunun görevlileri ve ilgili kişileri bir yıldan üç yıla kadar hapis ile beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

İşlemlerin kayıt dışı bırakılması ve gerçeğe aykırı muhasebeleştirme

MADDE 35- (1) Bu Kanun kapsamındaki ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşunun işlemlerinin kayıt dışı bırakılmasından, gerçek mahiyetlerine uygun düşmeyen bir şekilde muhasebeleştirilmesinden dolayı, bu belgeleri imzalayan kişi ve kişiler bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Zimmet

MADDE 36- (1) Görevi nedeniyle zilyetliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu para ve para yerine geçen evrak veya senetleri veya diğer malları kendisinin ya da başkasının zimmetine geçiren bu Kanun kapsamındaki sistem işleticisi, ödeme kuruluşu ve elektronik para kuruluşu ortakları, yönetim kurulu başkan ve üyeleri, mensupları, bunlar adına hareket eden kişiler ile görevlileri, altı yıldan oniki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacakları gibi ilgili kuruluşun uğradığı zararı tazmine mahkum edilir.

(2) Suçun, zimmetin açığa çıkmamasını sağlamaya yönelik hileli davranışlarla işlenmesi hâlinde faile oniki yıldan az olmamak üzere hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası verilir; ancak, adli para cezasının miktarı ilgili kuruluşun uğradığı zararın üç katından az olamaz. Ayrıca meydana gelen zararın ödenmemesi hâlinde mahkemece re'sen ödetirilmesine hükmolunur.

(3) Soruşturma başlamadan önce, zimmete geçirilen para veya para yerine geçen evrak veya senetlerin veya diğer malların aynen iade edilmesi veya uğranılan zararın tamamen

tazmin edilmesi hâlinde, verilecek cezanın üçte ikisi indirilir. Kovuşturma başlamadan önce, gönüllü olarak, zimmete geçirilen para veya para yerine geçen evrak veya senetlerin veya diğer malların aynen iade edilmesi veya uğranılan zararın tamamen tazmin edilmesi hâlinde, verilecek cezanın yarısı indirilir. Bu durumun hükümden önce gerçekleşmesi hâlinde, verilecek cezanın üçte biri indirilir.

(4) Zimmet suçunun konusunu oluşturan para veya para yerine geçen evrak veya senetlerin veya diğer malların değerinin azlığı nedeniyle, verilecek ceza üçte birden yarıya kadar indirilir.

Soruşturma ve kovuşturma usulü

MADDE 37- (1) Bu Kanunun 28 inci, 29 uncu ve 31 inci maddelerinde belirtilen suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturma yapılması, sistem işleticileri ile ilgili olarak Banka; ödeme ve elektronik para kuruluşları ile ilgili olarak ise Kurum tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru muhakeme şartı niteliğindedir.

(2) Bu Kanunun 31 inci maddesinde belirtilen suçtan dolayı ilgililerin Cumhuriyet Başsavcılığına başvurması halinde yazılı başvuru şartı aranmaz.

(3) Bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenlemelerde belirtilen görevlerin yerine getirilmesi sırasındaki fiilleri dolayısıyla Banka personeli hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılması Bankanın Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunmasına bağlıdır.

MADDE 38- (1) 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (f) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“f) Türk Lirasının hacim ve tedavülünü düzenlemek, ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak, kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlemesini ve gözetimini sağlamak ve gereken düzenlemeleri yapmak, ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek,”

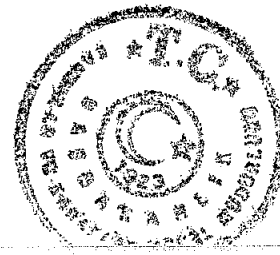
(2) 1211 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan “gözetim ve denetimine” ibaresi “gözetimine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 39- (1) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 90 ıncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “üç” ibaresi “beş” olarak değiştirilmiştir.

(2) 5411 sayılı Kanunun 91 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bu sayının yarısını” ibaresi “sayısı toplamda yirmiyi” şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan “dört” ibaresi “sekiz” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddenin son fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Kurul, üyelerin talebi halinde Kurum merkezi dışında yurt içi temsilciliklerini ilgili üyenin daimi çalışma yeri olarak belirleyebilir.”

(3) 5411 sayılı Kanunun 92 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “hukuk uzman ve yardımcıları ile bilişim” ibaresi “hukuk uzman ve yardımcıları, bilişim uzman ve yardımcıları ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu” şeklinde, üçüncü cümlesinde yer alan “hukuk ve bilişim” ibaresi “hukuk, bilişim ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu”, yedinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “hukuk ve bilişim” ibaresi “hukuk, bilişim ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu”, ikinci cümlesinde yer alan “Uzman yardımcılığı” ibaresi “Uzman yardımcılığı (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu uzman yardımcılığı hariç)”, dördüncü cümlesinde yer alan “hukuk ve bilişim” ibaresi “hukuk, bilişim ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Kurumda, 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 6 ncı maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde bilişim personeli çalıştırılabilir. Ancak söz konusu maddenin üçüncü fıkrasının (a) ve (b) bentlerindeki şartlar Kurum için aranmaz.

Kurumun taraf olduğu dava ve icra takibi hizmetlerini yürütmek için sayısı onu geçmemek üzere, genel hükümlere göre vekâlet akdiyle sözleşmeli avukat çalıştırılabilir.

Özel uzmanlık gerektiren ve geçici nitelikteki işler için, ödemeler ve sözleşme şartları Kurulca belirlenmek kaydıyla, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın hizmet satın alınabilir.”

(4) 5411 sayılı Kanunun 101 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurumun bütçe yılı takvim yılıdır. Kurumun giderleri, bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, ödeme kuruluşları ile elektronik para kuruluşlarınca bütçenin yürürlüğe girmesinden önce katılma payı adı altında Kuruma yapılacak ödemelerle karşılanır. Giderlere katılma payı olarak tahsil olunacak tutar, söz konusu kuruluşların bir önceki yılsonu bilanço toplamalarının onbinde üçünü geçemez. Belirlenen süre içerisinde ödenmeyen katılma payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.”

(5) Ekli cetvelde yer alan kadrolar ihdas edilerek 5411 sayılı Kanunun eki (I) sayılı cetvele eklenmiştir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Yönetmelik

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Geçiş hükümleri

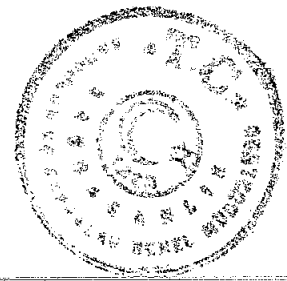
GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla faaliyette bulunan sistem işleticileri sistemlerini bu Kanun kapsamında Bankaca çıkarılan ilgili yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde bu Kanunla uyumlu hale getirmek ve Bankaya başvurarak gerekli izinleri almak zorundadır.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödeme hizmetleri sunmakta olup bu Kanun kapsamında ihdas edilen ödeme kuruluşu kategorisine dahil edilebilecek olan kuruluşlar, bu Kanun kapsamında Kurumca çıkarılan ilgili yönetmeliklerin yayımı tarihinden başlayarak bir yıl içerisinde Kuruma başvurarak gerekli izinleri almak zorundadır.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla elektronik para ihraç etmekte olup bu Kanun kapsamında ihdas edilen elektronik para kuruluşu kategorisine dahil edilebilecek olan kuruluşlar, bu Kanun kapsamında Kurumca çıkarılan ilgili yönetmeliklerin yayımı tarihinden başlayarak bir yıl içerisinde Kuruma başvurarak gerekli izinleri almak zorundadır.

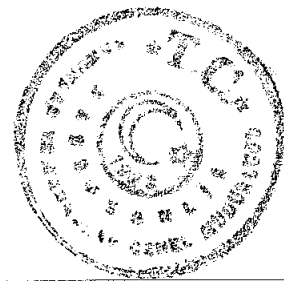
(4) İkinci ve üçüncü fıkra hükümleri uyarınca Kurumdan izin alma yükümlülüğü bulunan kuruluşlar ile bunların dışındaki ödeme hizmeti sağlayıcıları uygulamalarını bu Kanun kapsamında Kurumca çıkarılan ilgili yönetmeliklerin yayımı tarihinden başlayarak bir yıl içerisinde bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenlemelerde yer alan hükümlere uygun hale getirmek zorundadır.

(5) Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen süreler içerisinde faaliyet izni alması gereken kuruluşlar, söz konusu izni almamaları durumunda bu Kanun kapsamında faaliyette bulunamazlar.

Yürürlük

MADDE 40- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

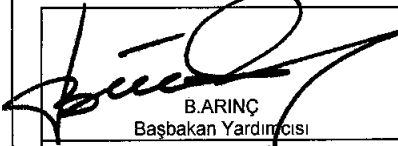
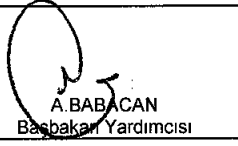
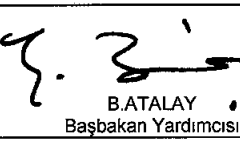
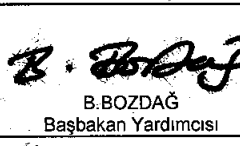
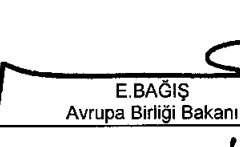
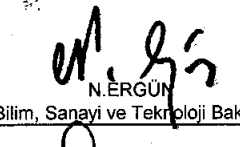
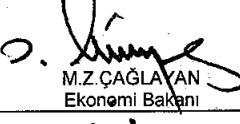
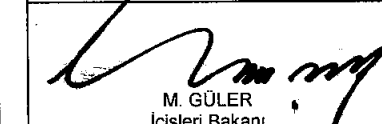
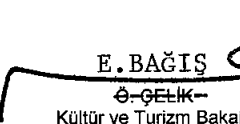
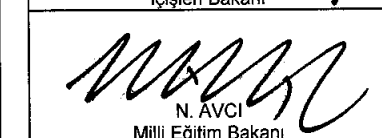
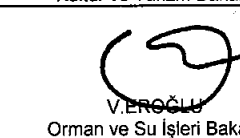
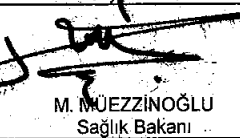
T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/ 551

Yürütme

MADDE 41- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 B. ARINÇ Başbakan Yardımcısı	 A. BABACAN Başbakan Yardımcısı	 B. ATALAY Başbakan Yardımcısı	 B. BOZDAĞ Başbakan Yardımcısı
 S. ERGİN Adalet Bakanı	 F. ŞAHİN Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	 E. BAĞIŞ Avrupa Birliği Bakanı	 N. ERGÜN Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
 F. ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 E. BAKIR Çevre, Şehircilik Bakanı	 B. ATALAY A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı V.	 M. Z. ÇAĞLAYAN Ekonomi Bakanı
 T. YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 S. KILIÇ Gençlik ve Spor Bakanı	 M. M. EKER Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	 H. YAZICI Gümrük ve Ticaret Bakanı
 M. GÜLER İçişleri Bakanı	 C. YILMAZ Kalkınma Bakanı	 E. BAĞIŞ Ö. ÇELİK Kültür ve Turizm Bakanı V.	 M. ŞİMŞEK Maliye Bakanı
 N. AVCI Millî Eğitim Bakanı	 İ. YILMAZ Millî Savunma Bakanı	 V. EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı	 M. MÜEZZİNOĞLU Sağlık Bakanı

CETVEL			
KURUMU	BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU		
İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
GİH	Başkan Yardımcısı	1	2
GİH	Müdür	1	4
GİH	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Uzman Yardımcısı	9	10
TOPLAM			16

